

نفسِ عتوار

فقیر محمد عنبر

نیل عتوار
ناول

عسبنز پنجگوری

بلوچی اکیڈمی کونسل

© بلوچی اکیڈمی

تل ۽ توار	ڪتاب ۽ نام:
عزیز ۽ نجگوری	مصنف:
بلوچی اکیڈمی کونسل	شنگ کار:
آصف پرنٹنگ پریس کونسل	چاپ جاہ:
شائستہ بخاری	کمپیوٹر کمپوزر:
کلیم خان	ٹائٹیل:
2001	اولی چاپ:
500	دانگ:
50 کلاڊار	بہا:

ISBN: 969-8557-20-2

ہما کس ۽ مٺت واری ۽ کہ
منی سر ۽ پہ راہ ۽ گھت

”عبر“

لر

تاکدیم	سر حال	اشار
2	..... حال	-1
3	..... پیش گال	-2
6	..... ماتو	-3
15	..... راهگوزی	-4
23	..... تل و توار	-5
33	..... دیوان	-6
43	..... سوگند و برات	-7
50	..... درائی	-8
54	..... سانگ	-9
68	..... گز و منج	-10
72	..... نادر ای	-11
83	..... کله	-12

حال

یلیس وانوکاں۔ ولاتے

بلوچی لہز انک تنگہ چو بودناک ء دیمرونہ انت کہ ہر سر حال ء سرء قلم
چست کنگ بیت بلوچی ء لہز انت وز انتکار پر حبر اچمدار انت کہ یکے نوکیس
راہبندے در گچیت۔ ما آئی رنداں گراں۔ گال بیت یار داتک۔ ڈوبار ء سرء انت
گنوکی پہرے نہ انت ہر کس وتی بہر ایزورایت۔ من زانیں گھیں وانوک منا گنوک
لیکنت بلے اے گنوکی منی پشت دردی ء مز انت کہ ”نل ء توار“ ء نام ء شے دست ء
انت۔ کیت روچ ء یلیس ز انتکار ہے راہ ء منی رنداں گرا انت۔

عزیز مستونگ

۵ مئی ۱۹۶۰ء بروبر

۹ ذیقعد ۱۳۷۹ھ

جمہد شریف

پیش گال

ناول بلوچی لہزا تک ء تہا یک نوکیں تہرے۔ اے نہ تہنا نوکیں تہرے بلکن چہ درسیں تہراں نو ترانت۔ ناول یک مردمے یا بازیں مردمانی سرجمیں زند ء یا زند ء یک بہرے ء عکس ء پیشدارگ ء نام انت۔ ناول ء تہا دراج کشی بیت۔ بلے اے دراج کشی بے مقصد نہ بیت۔ ہمیشی کمک ء گوں زند ء یک نیمگ ء ء سرجمیں عکس پیش دارگ بیت ناول ء تہا آقصہ کہ بیان کنگ بیت۔ یا آ کارندھانی (کردار) کہ کار پیش دارگ بنت۔ ہیالی بنت۔ بلے ایشی ء مطلب ایشی نہ انت کہ آہانی تہا راستی نہ بیت۔ بلکن اے ہیالی جاوڑیک وڑیں پردھے ء کار ء دینت کہ شریں ناول بشتہ کنوک چے پردہ ء چے زند ء راستیاں ڈن ء کنت و پیش داریت۔

ناول ٹہینگ ء شش بہرانت کہ آ اے ڈول ء انت۔ اولی قصہ: (پلاٹ) دومی کارندہ کاری (کردار نگاری) سیسی بیان کنگ ء وڑ و پییم (اسلوب بیان) چاری ندرہ کشی (منظر کشی) پنچی و ہدو جاہ (زمان و مکان) ششمی بنکپ (نفس مضمون) انت۔

ناول ء بنیادی لیکہ قصہ انت۔ قصہ شرانت تہ ناول دوستن دارگ، پسند کنگ بیت۔ جاورانی جتا جتا کیں بہران ء جوانیں وڑ و پییم ء جوڑینگ ء نام قصہ (پلاٹ) انت۔ قصہ ء تہا ہمد پی و ہمگر و پنچی ء شریں ردو بند ء بوگ الی انت۔ قصہ ء ایبار ناول جوڑ نہ بیت۔ قصہ ء تہے کار کنوکیں مردمان ء ناول ء زبان ء کردار

کشتت کہ بلوچی ء ما آہان ء ”کارندہ“ کشیں۔ کارندہانی کاراں چہ قصہ گمرہ کنت
 ءردوم زوریت۔ بزاں وش و تادار بیت۔ ہمیشا ناول ء تہا اے گپ ء ہیال دارگ
 لویت کہ کارندہانی کارا اصلیں زند ء بابت ء بہ بنت ناول ء بیان کنگ ء وڑ ء پیم
 مزین ارزشتے داریت ہر کجام ناول ء بشتہ کنوک ء وڑ ء پیم تادار ء ڈولدار میت آئی
 ء بشتہ کنگیں ناول پسند کنگ نہ بیت۔ ناول ء تہا ندارہ کشی ہم جوانیں کارے کہ
 چہ لشی ء کارندہانی کار پد ر بیت۔ ناول ء بشتہ کنگ ء و ہد ء جاہ ء سر ء ہم مردم شری
 ء دلگوش بدنت۔ ہما ز مانگ ء ہما ملک ء بارو ء گپ ورپ کنگ بیت۔ بایدا نت کہ
 ہما ز مانگ ء ہما چا گرد ء عکس ناول ء تہا گندگ بہ بیت۔ ناول مدام یک بنگے ء سر ء
 بشتہ کنگ بیت ہمیشا ناول ء بشتہ کنگے و ہد ء بنگپ سرگوز کنگ مہ بیت۔

اے بوت انت شریں ناول ء بشتہ کنگ ء واستہ لہتیں المی میں گپ۔
 نوں اے چارگی انت کہ باریں ولجہ فقیر محمد عنبر ء بشتہ کنگیں ناول ”ئل ء تو ار“ ء تہا
 اے جوانیں سپت است انت کہ ناں؟

”ئل ء تو ار“ ء سرجمی ء وانگ ء مردم زانت کہ اے ناول ء قصہ باز
 جوانیں قصہ ء کہ ایشی تہا جتا جتا میں جاوران ء شریں پیچے ء ہمدپ کنگ ء جوڑینگ
 بوتگ۔ ایشی ء تہا کارندہانی کاران ء گوں اصلیں زند ء چا گردی جاوران ء مزین
 سیالداری ونز کی ہست۔ ولجہ عنبر ء ناول ء بیان کنگ ء وڑ ہم زیبا ء تادار انت۔
 آئی ء وتی ناول ء تہا انچیں ندارہ کشی ے کنگ کہ ہے ندارہ ء تہا کارندہانی کا سرجمی
 ء پد ر انت ء مردم چنے کارندہانی کاراں زند ء راستیاں سنی و سر پد بیت۔ ولجہ عنبر ء
 وتی ناول ء تہا و ہد ء چا گرد ء شری ء ہیال دشتگ۔ آئی ء ناول ء تہا مردم ء بلوچی
 چا گرد ء سرجمیں عکس ء گندگ ء کیت ء ہے پیم ء آئی بنگپ ء رانچ جا کہ سرگوز نہ

کنگ۔ ہمیشہ اے گپ ء کشگ ء من لہرزگ نبال کہ ولجہ عنبر ء ناول ”نل ء تواری“
یک بے دروریں ناول ء کہ پرے بے مٹیں جہد ء آہزار ستا کر بزایت۔

”نل ء تواری“ یک حساب لے ء بلوچی لہز انک ء اولی ناول انت۔ پرچہ
کہ ولجہ عنبر ء کشگ ء ناول ء نبشتہ کنگ ء تاریخ ء چہ ہے پد ر بیت کہ اے ناول چہ
ولجہ عنبر ایشی ء راجا پ کنا نینت کت نہ کنگ۔

اے پہ بلوچ لہز انت ء قلم کاراں مزینیں ننگبختی ء نول آہاں ء بلوچی
لہز انک ء تہا ”نل ء تواری“ ء وڑیں گراں بہائیں ناول ء دست کپت کنت۔

مے درسیں وانند ہیں مردمان ء باید انت کہ ”ایشی“ ء رادستاں دست
بزورنت۔ تانکہ مے شاعر ء لہز انتانی دلہڈی بہ بیت ء اے نیمگ ء نہ تہنا آوتی
جہداں بر جاہ بدار انت بلکن آہانی تہا گیشی آورت بلکن انت۔

بلوچی زبان سبز و گلزار بات

ابراہیم عابد

مزینیں کارگشاد

لہز انکی سرچمگ تربت

۵ جون ۱۹۸۷

ماتو

علی شہر ۽ کماش میران ۽ یکیں پنج ات۔ آراسکی وسوری باز سرا گوستگ
 ات۔ بلے آئی سکیان ۽ نہ مارت۔ آئی پیدا بوگ ۽ لہتیں روچاں آئی مکہیں ماس ۽
 اے جہاں یلہ دات۔ آرا مولداں چت وزرت ۽ گور ۽ گور کرت۔ روچے کساں
 روچے مزن تانکہ اہت ۽ ٹیہر بوت۔

میران ۽ اولس ۽ گٹ گرت کہ تئی گس پہ تہاری شرنہ نکت۔ پہ بے مردی
 براہ نہ دنت۔ تئی درد انگیں پنج در پہ درنت۔ تو دگہ سانگ ۽ بکن۔ میران ۽ کسی گپ
 گوش نہ داشت۔ آئی ۽ گوں دل ۽ جیر دات۔ اگن من دگہ سانگ ۽ کرت۔ گس
 منی واپہ مردم بیت بلے منی نربت ۽ لاڑی میں پنج در پہ در ۽ عذاب بیت۔ دنیا ۽
 بازیں سیکناں میران ۽ وتی پنج ۽ ترو (ماس ۽ گہار) عاروس کرت۔ تنکہ نوک ات
 باز شرات۔ گس ۽ پہ دست ۽ داشتگ ات۔ گس ۽ دبرے ہیال ۽ گور ات۔
 مہمان ۽ مدانی دلگوش، اولاکانی بند ۽ بوج ۽ گور رسی ۽ غم ۽ پرات۔ بلے سال ۽
 کیش نہ گوست کہ لگت گوں گٹ ۽ نانگ ۽۔ ساری ۽ چم ۽ پہ علی کپت انت۔
 ہر وہد میران ۽ رہیئے دات۔ کہ تئی پنج سک ناشرانت۔ بدر اہ انت۔ مناجنت زاہ ۽
 بدکت سر پدے کن بلے گوستکیناں کشنگ ”ماتو اگاں مات ۽ گہار انت۔ شاہ ماران

ء اوار انت "میران سر پد بوت۔ زانت ء کہ منی نچ چو گندگ نہ انت ماتوے نہ
سکیت۔

سور ء شپ ء میران گوں ماہناز نقل کرت بچار۔ ماہناز! من ترا پریشا سور
کرت کہ تو منی نچ ء وتی گہار زہک علی رارودین ء۔ لائق کنے۔ چومہ بیت دومی
روح ء اش گس ء ڈیہہ ئے کن ے۔ اگاں منی نچ انت پر تو ہم شہ نچ ء پدا تر نہ
انت۔ تئی مستریں گہار لگی ء پد ء نشانی انت۔

ماہناز درانت حد آروچاں میاریت۔ کہ منی دل پہ علی بگیر بیت۔ من
کشیں منی دل اش دل بند ء بہ سدیت دست منی پرانی چست بنت۔ گوئڈے بخت
اش۔ من آرادعائے بد میں منی زبان ہامد لیل بیت۔ تو کشے علی تئی نچ انت من
ماتو بوتوں۔ چوپہم نہ بیت۔ آروچ ء حد انیاریت۔

من ترا باز نہ کشیں۔ اگاں تو گوں علی کٹ ہٹانگ کرت۔ بزاں پد پہ
شری انت۔ نہ بوئگ انت۔ میران جر گوئڈ گیت۔

مروچی چارات من ہنوں سور کرت تنگہ منی دستانی ہنی نوک انت۔ اے
جن چوشین کنگا انت۔ من کارے بکنیں دنیا مناچے کشیت۔ مردنی آئی زال ء دگہ
نچ نہ گشت بید ہمیشی۔ شیر علی کیت من آراسر پد کنیں۔ کورانت وتی ماس ء زاہ ء بد
کنت۔ لٹ ء کٹ کنت لچ ء نہ بیت۔

بلے میران سر پدات۔ زال ء راپر منی نچ ء بد کیت۔ سنگ ے داشت۔
دوسے روح نہ گوست۔ جن ء پدا بنا کرت علی مروچی پدا منا پہ لٹ زرتا۔
گس ء سنگ ریچ کرتا۔ تو نچ نہ کش ء۔ اے روح پہ روح ء بد تر بوان انت پیسری
منازاہ و بد ء کرت۔ مرچی جت ء باندا منی سرا پرودشیت۔ تو نشنا چارے۔

مروچی کیت من آرا شراب دئیں۔ باریں ترا چوں جنت۔ اگان
 مروچی گڈ آئی زاہ ءبد ء نام زانت تہ اش منی لگوری ء۔ تو برووتی گس ء روپ ء بکن
 میران برا نر گپت۔

جن شت بلے سک گل ات دے ء رند علی اہت میران ء چم سے پکت
 جست ء کرت۔ علی تو پر چہ چووتی ماس ء زاہ ء بد کرتا۔ علی ہبکہ بوت۔ کہ من کدی
 وتی ماس زاہ ء بد کرت۔

تو چیا چو ہبکہ ے۔ من ء جواب دے تی ماس کشیت تو مروچی آرا زاہ ء
 لٹ کرتا۔ میران چم پر ترینت انت۔

آیک زہگ ے۔ ہنجیں زہگ کہ لاڈ کی رُتگ چے زانت جواب چے
 ء کشنت۔ من زاہ ء لٹ کرتا۔ وتی ماس ء را۔ کدی چے سرا۔ منی پس کہ آئی اش
 منی ودی بوگا بگرتاں مرچی منا گل ے دیم ء نہ جتا۔ چو برا نر گپتا۔ ہاموش اوشتاتا
 پس ء دپا چاریت۔ پس ء چم پرانی دراہتگ انت۔ سکت ے نہ کرت پدی
 بوت۔ اہت ڈناشت۔ گریگ ء لگ ات۔ پرانی گریگ ء ابیدراہ دگہ کجام ات۔
 پس ہمیش ات آئی سرا چوز ہر گپتگ ات۔ ماس آئی پیش وت کرتگ ات۔ ماس ء
 گہار آئی حوناں تگ ات ء اے حال ء پہ سرا آرتگ ات۔ مستریں براس ء
 گہارے آرانیت ات۔ وتی گاب ے پر کے برتیں۔

میران ء دل ء نہ کش ات۔ کہ وتی یکلیں بچ ء چو ہنگل ء ہوکل کنت۔
 بلے مروچی ناوس ات۔ اے ناوسی آرادنیا ء سر ء آرتگ ات۔ پشومان ات بلے
 چوں کرتیں ے۔ جن شہ آئی گلگ دار ات۔ آرادنیا ء دیما موٹ کرت ے۔ وتی
 بچ ء دوست انت من نادوست ء۔ ہر روج پر مائیت ے۔ کہ منالٹ ء لٹ ء

زاهہ بدکن۔ دومی راہ پرانی ہمیشہ ات کہ جن ۽ رایلہ داں۔ اے پرانی سکلیں بدنامی ۽
ات۔ پرچا کہ میران پہ نام ۽ مرث۔

جن ۽ چارات۔ من مردارانوں سک دوست وں وتی لاڑی میں نیج ۽
منی سر ۽ جت ۽ ہنکل دات۔ بدتر لاڑ بوت۔ روج پہ روج میران ۽ سر ۽ سوار بواں
بوت۔ میران مزن تہنبللیں مردے ات باطن ے کش ات۔

ہے کٹ ۽ ٹانگ ۽ تہا یک دو سال گوست علی دیست کہ اے بدھالی پر
من ہست انت۔ ماتو چوشی منی سر ۽ نہ کپیت۔ نوں اگاں یک ۽ دو ۽ کرت سنگ
ے سر ۽ جنیں بلے کہ مجگ بیت۔ بلے منی عاریفیں پس اش من نارضا بیت منا
بید پس ۽ دگہ وس نیست۔ بلے کہ دعاء چانپٹ کنت۔ پرانی دعایاں من نہ مرین ۽
پہ چانپٹان پدرونہ ہیں۔ تانکہ حد پر من روچے پیارایت۔ ماتو بمرایت یا من لائق
ہین۔

میران ۽ مہناز ۽ لٹ ۽ چوپ ہست ات۔ میران باطن کش ات۔ مگہ
مہناز گندہ تر سر ۽ سر کپان ات۔ میران نوں چٹ سوکی ات بلے یل دیگ ے
پروت میارزانت۔

شپ ۽ روج گوازان اتاں۔ کدی شپ سر ۽ کدی روج۔ شپ ۽
روج پہ ماہاں ۽ ماہ پہ سالوں بدل بواں۔ تانکہ علی اہت ۽ لائق بوت۔ ہنچو کہ نوں وتی
بد ۽ نیک ے شری ۽ زانت یک روج ۽ گوں وتی میتگ ۽ بچک ے ۽ گوں کپت۔
جنان ۽ پروشاں ایشانی سر شہ شہراڈن کپت۔ دیم اش پہ کوہ ۽ جہلاں ات۔ سراش
جگ ات۔ زانت اش کہ ما کجا نگر ۽ ے گس کجا نگر انت۔ جنداش نازانت۔
اش دوساری شہ گس ۽ درنیاہتگ انت۔ مروچی قسمت ۽ پیل ات۔ کہ آیان ۽ کوہ پہ

کوہءِ ہشیمیں تلاراں چنکاں ات۔ ہبکہ۔ بے نانءِ آپ۔ بے پوشاک، بے
اولاک، اے ناسرپد کوہ پہ کوہ ٹپ وراں اتاں۔ ہزاری ایں روج اہت شپ
بوت۔ نوں سراش پہ سُد بوت۔ زانت اش کہ ماگاراں۔

ہردوک نابلد جہت جہت تاکہ دم اش بُرت یک۔ چپ ے ے سرءِ نشق
انت۔ علی ہمراہ کہ آئی نام ”نورا“ ات۔ کشتے۔ علی نوں مارا راہ جاہ نہایت مارادگ
وس ے نیست۔ توکل پہ خدا۔ ہرچی خدا آرتا۔ مارا پہ سرءِ چم انت۔ مارا مرگ
قسمت ے انت ہرچوں بی مراں۔ اگاں تاے پٹ ے دی حطانہ بیت۔ صحیحی خدا روج
ے کشف۔ سر جتان۔ راہ ے در گجاں۔ علی، نوراءِ گپ زرت۔ ہردوک پہ حدائی
اومیت ے وپت انت۔ بچا حدائی قدرتاں۔ ہنچو کہ وپت انت۔ واپ شت انت۔
تاکہ لکیمیں شپ گوست روج بوت۔ روج دراہت ے شری ے چست بوت۔ گرم ے
سرا بردات۔ علی دریگ گرت۔ چے روج انت۔ نوراراءِ پاد گرت۔ ”نورا“ او
”نورا“ پاداروج انت۔ سرءِ سوج کناں۔ باریں ما کجا نگران مے گس کجا نگرانت۔
دورانت۔ نزیک انت۔

بل علی راءِ نورارا، بگر آیانی پساں، تاں روج ات آیاں گشت اے دم
کاہنت۔ آدم کاہنت۔ وہدیکہ روج اہت شپ بوت نوں سچ ے تچ اش کپت ماں۔
علی ہمراہ نوراپلین ے زہگ ات۔ علی پیم ے ہم بے ماس ات۔ ماتو ے دعاء
چانپانی چیر ے ات، شہ زند ے شزارات۔ علی ے نور ایک دو می ے سک دوست اتاں۔

پلین تک ے میرانی ے اہت، ”میران او میراں“

جی منی دلجہ تو کئے ”میراں تو اردات

”من پلین اں تو کمک ے ڈنادرا مناپرتو کار ے ہست۔

”تہا بیا۔ نا۔ آپ ء نام کن میراں پسودات۔

”من آپ ء تامی نہ ؤں۔ منا اشتاپ انت تو زوت کن۔“ پلین

دراہنت۔

میراں دراہت تنکہ پلین اوشتاتا۔ پہ حیری تو چو گنو کائے علی ہمودا انت؟

”علی! من ترا بخت ء اہتگوں کہ نور اصبھی نیں ودی نہ کنت نوں

شپ ء وہدے ہنگہ بے گواہ انت۔ من گشت بلکن علی گور ء بیت۔“ پلین چو گنو کا

سوال کرت۔

”نورا درانہ کنت۔ تہ علی ہم پد ء نورا۔ آراء اصبھی نیں انت من نہ

گندیں۔ من گشت۔ بلکنہ نورائی گورا بیت چری کیت۔ اگاں نیاہت گوں نورا

وسپیت۔ دو نیں براس انت“ میراں جواب گردینت۔

”آشہ منی ء متی تالہ ء نوں شت انت۔ ماتوانی دعاء چانپناں شزار کرت انت۔

من اے میگک تیوگ ء سر ء زرتگ کس نہ کشیت من دیتگ انت“ پلین گشت۔

من وتی ساہ تن تو آرت بے تو پہک ء بے سمائے۔“

پس ہر دو کیں چٹ حیراں بوتناں۔ نکت ء اش گوں نادوک ء گیت۔

شپ انت تہاری انت۔ ہنچیں تہاری کہ چم چم ء نہ گندیت۔ روج بوتیں۔ پٹ ء

لوٹ بوت۔ نوں کے زانت کجا نگر انت۔ بل اش حدائی مال انت۔ صُحب ء پٹ ء

پول کناں۔ مرنگ انت کہ زندگ انت۔

نورا وتی چماں ء لگا شت۔ پادہت نشت۔ چارت ے تنکہ روج

انت۔ سک ناوہد انت۔ سر ء پہ ہوش کرت باریں ما کجاء مے میگک کجا۔

علی دیریکن تنگہ صُحب ء دم انت۔ روج وش انت۔ سارت انت۔ مارا

ٹن، گون نہ گیت۔ روج چست بوت، سک گرم بیت۔ ماجنجال باں۔ ہدا
 کنڈی کوٹھی باں۔ کس مے سوج، سرء نہ دنت۔ ہڈاں مے ناہار چوٹ انت۔
 قبرین نامء نہ بیت۔

نورا! من ترا یک گپء کشیں بدنہ برے، علی جست کرت۔

پرچہ بد بریں حد اکن، زانا تو منی دژ من اے، نور لہ سودات۔

”لالا! تو منی براسے۔ من ترا چووتی ساہء زانیں بے.....“ علی گشت۔

”بلے چے۔ نور ادروم کرت۔

”منا بل، تو برو۔ منی سر ہر گجا کپیت من ریں۔ من نوں گسء ہسٹ

نیائیں۔ گس منا خریدے نیست۔ حال وں بدان انت۔ دراہ روج وڑی تو لگء

تریں۔ کس منی سوجء نہ کنت۔ گس را پر من پرواہ نیست۔ مریں، مانیں، کسی دل

پدر نہ بیت۔ من کشیں من دیمء پہ ہمشیمیں شاہنداں دئیں۔ ہر کجا کہ منی سر

کپت۔ مروت وں۔ اش دنیائے غماں بے غم ہیں۔ پشت کپت وں حد دوست

ےء دستء کپیں وتی جانء جفا دئیں۔ منا چنڈ۔ ے نانء قلء چچ دنت اش

اے حالء گہتر دری مردم حد دوست انت ہر چوں بیت منا چن انت زور انت۔

”علی گڈ اتی پسء ماس چوں کنت۔ من آیانء چے جواب بدئیں؟“

”ماس ہنچو کہ تو وت سئیء من پیش وت گرتا۔ پس پر من اینکس تہ کام نہ

انت۔ من مریں، مانیں آراشد نیست نوں پشت کپت تی جواب۔ تو بکش علی را

مرچی من نہ دیتا آزی بیگاہء اش من گیشتا۔ من نہ زانیں جہل شتایا بال بس حدائی

میارے، علی ر ہادگ بوت۔

نورا گشت، علی! تو بزاں نوں نیائے گوں۔ اش چمان ءِ دو
ترمپ ارس کپت۔

”لالا! منی جند نہ ایت بلے دعاء نیکیں واہگ کہ اش مروچی ءِ ساری
گوں من ءِ گوں تو لوڑ بوتگ انت۔ کانت۔ منالا چار کن منی لچ تئی میار انت۔
ہر دو کیس دلی دوست پہ گریوگی چم ءِ جتا بوت اُنت۔ علی دیم پہ اگا راں ءِ
نورا دیم پہ میگ ءِ، نورا ءِ پا دا شتاپ اشتاپ کپت انت۔ ترس ءِ جان ءِ نشنگ
ات۔ اگاں منا گرم ءِ ءِ چڑ ءِ گپت۔ بزاں تن“ ءِ شد ءِ وڑالی بوت وں۔ جا گہئے پہ
تگ ءِ جا گہئے پہ گام۔ تانکہ سر ءِ پہ کشک ءِ کپت ایمان ے بر جاہ بوت کشک گپت
رہا وگ بوت۔

شہر ڈنڈور بوت کہ کماش میران ءِ میر پلین ءِ بیج زی نہیں نت کہ گار
انت۔ ہر کس پہ دیم پٹ ءِ پول ءِ ات۔ کہ وتی کماش ءِ زہگ ءِ بکند ایت۔ یک
مزنیں ٹولی ءِ دیم پہ کوہ ءِ ات۔ میران ءِ پلین گوں ہے ٹولی ءِ گون اتاں۔ انا گاہ
یکے ءِ چم پہ مردے ءِ کپت کہ اش کوہ ءِ دیم پہ شہر ءِ آگ ءِ ات۔ سک دورات۔
شری ءِ زانگ نہ بوت آئی شر چارت۔ اے چوشہر ءِ زہگ ءِ ودی انت۔ ایند گراں
ءِ پیش داشت ے۔ ہر کس چارگ ءِ لگ ات۔ نورا ءِ پس ءِ کہ چم چست کرت۔
انے جت ے۔ اسی کہ منی بابی انت۔ ترنجان ءِ زرت۔ تگ تگ تن نورا شت سر
بوت۔ رُپت بغل ءِ کرت۔ پسک ات پسک ات۔ تانکہ سرد بوت۔ ایند گہ مردم
ہم اہت سر بوت انت۔ زہگ پہ سند : سہار نہ ات۔ یک دیم ءِ شن ءِ گون ءِ دومی
ہیگ ءِ اینکس مزنیں پند۔ میراں رسک ءِ گوں پول کرت۔ نورا تو اہت ءِ۔ علی کج
انت۔ نورا شک حیراں بوت۔ من نوں پتے جواب بدیں۔ علی دروئی ”نورا علی لچ

تئی میارنت "یات ے اهت۔ یگ دم گشت ے۔ علی زئی بریگاہ ء اش من تیل کپتا۔
من زانیں جہل شت کہ بال۔

میران ء دل ء در ہلگ ے جت۔ چمان ء تہاری ء زرت۔ ہئے پہ گس
ء رسگ ء گوں در شت کپت۔

مہناز دیت تاں میراں اهت بلے سک ملور انت۔ زانت ے۔ زہگ
ے نہ دیت۔ اش دا آری ء شت گر ء ے نشت۔ دپ ء پُر کرت۔ "میران تو علی
رانہ گندے۔ کس ء سر ء سوج ء دی نہ دنت۔"

میراں وتی دست اش پیشانی ء دور کرت جواب ء گرداينت۔ "علی تئی میلگاں
بوت ء منی ہرج ء ہراجا تاں آاش منی شو میں نالہ ء شت۔"

"تونوں چٹ نا اومیت بوت ے زانا بروہنگہ سر ء سوج کن۔ نور اہت

زانا؟"

"باں نور اہت۔ نور اکشیت، علی زئی بریگاہ ء اش من سستا۔ من زانیں
آرانا ہاراں وارت۔ من حشک ء وتی روزگار ء بہ بریں۔ مرتا، حدائی مال انت۔
زندگ انت بلکن روج ے نہ روج ے چریت کیت۔ میراں گٹ گیر بوت۔"

باز روج گوست علی نیاہت۔ سچ حال ے دی در نیاہت۔ میران دل
ایکیم بوت۔ علی غمان بندوت کراں بوت۔ نون زانتے من ناہے جت۔ وتی
دردا نکمیں سچ ہکل ء ہوکل کرت۔ وت اش ملک ء ڈیہہ کرت۔ زہگ ء غماں
ریزات، ریزات تنکہ مرت۔

راہگوزی

علیٰ ءُ نور اکہ جتا بوتائ۔ علیٰ دیم پہ کوہ ءُ اگا راں دات۔ ایوک، نازانت،
بے آپ ءُ نان۔ یکیں حدائی نام۔ توارے برجت۔ ”حد پر من تئی نام انت۔
گش ءُ شر، کل ءُ شر۔ کشے پہ تام، اگاں منی روچاں ءُ چیزے ہست ہم منا پہ
تام بکن۔“

حدائی امراں سک دور نہ شنگ ات۔ آئی چماں یک سیتی ے رُست۔
دیم ءُ ترشت دیستے تاں مردم ے۔ دیم پرائی شت۔ وہدیکہ تزیک رست۔ تاں
یک شرتبیں حانوادیں ولجہ ے اوشتاتا۔ علیٰ چم روژنا بوتائ۔ من نون نہ مریں۔
اے حدادوست ے۔ ہرچوں بیت منادست ءُ شہارایت۔ گور ءُ غم کنت دگہ کٹ
ے نہ بیت۔ مروچی نیں نان ءُ وادنت۔ باندا حدامالک ے۔ غم زورے۔ وت
غمازورایت۔ علیٰ ہمے گڑ ءُ منج ءُ ات ولجہ ے چم پہ علیٰ کپت۔ ”ابا! تو چے کس اے او
اداتی سر پہ چونی کپتا۔“

”من یک بے تالہ، بے لوگ، بے سیال، بے درور ءُ بے سریں چورہ
ے وں۔ منامنی بدیں تالہ ءُ چرینت ادا آرت۔ من وت حیرانوں منی سراداچوں
کپت۔ نون کہ من ترا دیست منی چم روژنا بوت انت۔ دل دیم ءُ اہت بلکن تو منا
سوج ءُ دئے۔ شریں راہ ے رُمائے“ علیٰ گشت۔

”تو بکش کجار یگ لوٹ یے۔ تنی اے کوہ ءاگارانی جسے گردو چہرے متبل
 چے انت“۔ تو مناشہر ءزہگ ے جاہ کائے راہ گوزی ءپول کرت۔
 ”جی منی ولجہ! من ہست وں شہر ءزہگ ء۔ بلے شہر پہ من تنگ بوت۔
 شہر ءڈگار پر من رود بوت۔ مناوتی توک ءجاگہ ے نہ دات۔ وتی سراننگ ء
 عیشت ے۔ من لاچار بوت وں۔ شہر میل دات۔ سروں پرے گوہ ءاگاراں
 دَرات۔

”من تنی حبر ءشری ءسر پد نہ بوت وں“ ولجہ ءپدا سر حال کرت۔
 ”منی حبر سکئیں دل سوزیں قصہ ے۔ شر ہمیش انت توے مہہ اشکن
 ے۔ علی ملور ملور گشت۔

”بہتر انت۔ کہ من ے گوشدار یں۔ نہ تے اے ارماں تانکہ زندگوں منی
 دل ءچو اشکر ءسوچیت۔ بہکے نیست۔ اگاں پہ دل دردناک انت۔ من اش تو
 زیات زور دل نہ وں۔ تو زہگ ءے۔ ہے قصہ ترا بڈا انت۔ بند پہ بند چرے۔
 من پہ گوشدارگ ءدل ترک ہیں مریں۔“

”شر منی ولجہ تو کہ منی سر ءنہ کپ ے۔ گڈاں گوشدار۔ بلے منی دز بندی
 انت، کہ منی گیاں پہ دل گوشدار ءمنی گپ ءدر نیام ءمہ پروش۔ اگہ تو منی گپ
 پروشتہ بزاں منی قصہ ناتوام پشت کپیت۔ علی وتی قصہ اش سر ءبنگج کرت منی پیدا
 بوگ ءزوتاں منی مکہیں ماس ءمنایل دات وتی حقیں راہ گپت۔ منی گوری
 مولدانی دست ءبوت۔ بلے اے بے وساں مناش ماس ءکم تر نہ چارت۔ تانکہ
 رست لائق بوتوں۔ منی عمر دہ، دواز دہ ات کہ منی پس ءدگہ جن ے گپت۔ اے
 منی ماس ءکستریں گہارات۔ من گل بوت وں۔ کہ نوں منی گوری شر تر بیت۔ بلے

آئی منا چو چکو اچا رات۔ علی دراجیں کیسارتے آرت۔

علی قصہ کہ واجکارا اُشک ات ہکارے جتے۔ علی راز پت گلاشے
کرت۔ ”بابی“

تو منی بیچ ء من تی پس وں۔ مناد کہ اولادے خُدا نہ داتا۔ منانگ شگر
انت کہ تو چرت اہت منی دست ء کپتے۔ برئیں بندر ء تر ء آپ ء نام کنیں۔
مے کاروان ء آ کہور ء بن ء بو ہتا۔ مادیم پہ پُشکوہ رو گائیں۔ مے ڈیہہ سک ڈکال
انت۔ خدا کنت زوت واتر کنیں۔ ترابریں تی ماس ء دست ء دئیں۔ مال ء دولت
گوں من خُدا ء گنج کرتا۔ تراہچ سکی ء سُوری نہ گیت۔ اگاں حدائی رضا بوت۔ تو
وتی گو سکیں درداں بیچ نہ مارے۔

ولجہ بہادر علی رادست ء گپت دیم پہ بندرا۔ آئی ہمراہاں دیست تاں
کاروان ء کماش ولجہ بہادر زہگے دست ء گپتا پیدا ک انت۔ شاہو پیش بندی
کرت ”ولجہ بہادر اے ترنگیں بیچ اش گجا؟“

”خدا کہ دنت سنگ ء تل ء دنت۔ منا اے دردانگ وت چرینت آرت
ء اے کوہ ء اگا راں دستائے دات۔ اے کشیت من یک بے پس ء بے ماس نہیں
چورہ وں۔ منا ثواب سے ریت۔ منی زہگ ء کنڈا گیت۔ بلے چونہہ بائی منا
رودیں، من وتی پس ء ماساں ہجہاہ کاریں تناوہدے داریں سے۔ تانکہ یک سے
پدے جنت۔ بلے پہ حیرنوں لائق انت۔ کمال ء کپتا۔ بانداں وتی راہ سے گپت
خدا اے حیر ء بکنت“ بہادر گشت۔

”مردنی: بے کس ء بے وس ء پداتاں اے کوہ ء اگا راں چوں آہتے۔“

شاہو پداپول کرت۔

”ایشی قصہ یک دل پدرد کنوکیں قصہ ے۔ اے پہر وہد گوں شما جنگ
بیت۔ ہنوں تو چوکن پختہ ے نان بیار۔ بابی گشیت من زى میں صھبیگ وں لنگڑ
وں۔ زوت کن۔

شاہو علی را آپ تمام کرت۔ کاروان ء باقی مردماں ہم سوارگ کرت۔
لڈ بنا بوت۔

بریگاہ ء کاروان ء درائیں آپ ء بوہت۔ شاہو، بہادر ء گٹ کرت۔ کہ
علی قصہ ء ضلور بجن۔ بہادر لاچار بوت۔ آئی علی قصہ بیکج کرت۔ ”نیمروچ ء کہ
کاروان ء بوہت۔ من پہ آپ دستے ء در آہت وں۔ من ہما کہور ء بنا اوشتوک
آت وں۔ کہ علی اہت مناسلام دات۔ من حیراں بوتوں کہ اے کسانیں زہگ۔
ے کوہ ء اگاراں چے لوٹ ایت۔ من جست کرت آئی پتو دات۔ من شہر ء زہگ
ے وں۔ شہراش من تنگ اہت۔ من شہر میل دات۔“

”بلے شہراش آئی چے پیم تنگ بوت۔ اے واپا زده شانزده سال ء
زہگ ے۔ وتی بد ء نیک ء شری ء نہ زانت۔ ایشی دست ء چے بدی پیرانی بوت
کنت۔ کہ شہراش اے زہگ ء تنگ اہت“، شاہو جست کرت۔

شاہو! تنگی لیشنٹ کہ ایشی بزاں علی ء ماس علی ودی بوگ ء لہتیں روج ء
رند بیران بوت۔ علی پسا دگہ جن ے کہ آئی ماس ء کستریں گہارانت، گپتا۔ بلے آئی
علی راہر وہد ء چانپٹ کرتا۔ پنس ہم زہر گپتا۔ آاش اے بد حالی تنگ اہتا۔ گشتے
نزیک سیالی ء گم سیالی۔ پنس ء ماتو ء دیم ء ٹلمیں۔ بلے مریں۔ دنیا ء غماں بے غم
میں بہادر باب دات۔

”اُفت، ماسِ گہارا آراچو چکو۽ چارات ۽ ماپہ دگراں زہراں۔ اے آئی
گناہ نہ انت، مروچاں دنیا بدل انت۔ راستی ”ماتو اگاں ماتے گہارانت۔ شاہ
ماران ۽ اوارانت“ شاہو فقارے کش ات۔

شپ مزن گو سنگ ات۔ کاروان ۽ مردم واپ کپت انت۔ روچ ۽ پند ۽
آیا ناژند کرنگ ات۔ بہادر، علی راوتی بغلا واپنت۔

علی وش ات کہ اگاں مناپس ۽ یل دات۔ حداپس ے دات۔ نزائیں
تنگد۔ آہے گڑ ۽ منج ۽ ات۔ چومہ بیت منی حقیں پس منی غماں دیگر بیت۔ دل ۽
ملا مت کرت۔ اگاں پس ۽ را پرواہ بوتیں چوپہ جنے سر ۽ ناحق مناشہمات ۽ مشمت
ے کرت۔ ماتو منی بدل ۽ کارایت۔ پس پدا ے حیا ۽ ہم نہ کپیت کہ منا علی
نامیں زہگ ے بوتاہے گڑیانی تہا علی واپ کپت۔

بہادر شات ات۔ من کہ گس ۽ ریں تہ زرنار علی را گندیت۔ سک وش
بیت۔ آراچو توتی ساہ ۽ دوست دارایت۔ آئی سر ۽ بوڑا کنت۔ شود ۽ مٹلاپ ۽ کنت
چو مگیمانی زہگاں ساریت ے۔ ہر کس ۽ گندیت مہ گشیت بہادر ۽ چک انت۔
بلکن سردار ۽ پنج انت۔ یک پدیں ماہ ے ۽ رند کاروان ۽ وا تر کرت، رودا سر
بوت۔ بہادر اشتر توتی گس ۽ دپ ۽ داشت زرنار اش گسا دراہت۔ بہادر ۽ دپ ۽
درشت، زرنار! اے رندی من پر تو ہنچیں ٹیکے ے آرتگ گوں۔ ہنچیں ٹیکے ے۔
اگاں تو بجھیں رود ۽ سرداری ۽ بد ے ترا دست نہ کپیت۔

بیابا ریں اے چو نیں ٹیکے ے کہ تو ایشرا پش گلائے۔ زرے، سہرے،
طلائے، زرنار ہے گپ ۽ ات کہ چم ے پہ علی کپت اشتر ے بغل ۽ اوشتوک ات۔
ہبگہ بوت۔ دپ ۽ ے دراہت، اے طلا ئیں پنج کئی انت؟

”اے ہائیگی انت کہ من چوگلات۔ ہے نیکی انت اے پدی من پر تو
آرتگ گوں۔ تو پریشی پیراشنگ نہ فقیر۔ تو اش زمین ء لوٹ ات بلے ولبہ حد اش
آزمان ء چہ بنت آرت تی دست ء دات، بہادر شہک ء جت۔“

”باریں چوں“ او بہادر

”تو بدار کن۔ من اشتر ء بارابو جیں۔ گس ء پہ ہش بودنداں۔ ترا

سرجمیں حالاں دئیں گڈ اتوزانے حدادیاں۔

بہادر اشتر بوہت۔ زرناز ء علی گونڈ گونڈیں ساماں چت گس ء کرت

انت۔ بہادر اشتر زان بند کرت۔ کاہ ء کدیم کرت۔ شری ء دجیم بوت۔ اہت۔

گس ء نشت۔ زرنازنان در کرت۔ بہادر ء حلی نان وارت، دست ششت انت

نشت انت۔

زرناز در اکت۔ ”بہادر نوں شری ء مناسر پد کن اے زہگ کئی انت۔ تو

پہ چونی آرتگ گوں۔“

”اگاں تراباور بہ بیت۔ اے زہگ منی انت من ابشر ارہ ء چنگ۔“

”بلے تو مردم ء چوں چت۔ گندام ء نہ انت کہ اش وتی ہنکین ء تیل

کچنگ۔ مردم۔ حداء ء پہ مراد کن۔ چو کسان نہ انت۔ پہ سلامت نوں لائق

انت۔ کمال ء رتگ۔ وتی نیک ء بد اشری ء زانت، منی سر حیراں انت، تو چوں

چنگ۔“

”تی راست انت زرنازا نیلکسیں ٹوہیں زہگ چت نہ بیت۔ بلے من

ہنگہ کشیں من چنگ۔ چوش کہ مادیم پہ پیشکوہ روگا اتیں۔ مے کارواں ء سوراپی گر ء

بوہنگ ات۔ من پہ وٹ ء دراہتوں۔ منی چم پرے زہگ ء کپت چو ہولو دیم پر

من پیدا کات۔ من پرس ات تو چے کس ے ے۔ اش کجا کائے۔ گشت ے۔ یک
 بے سر، بے سیال، بے وارث ے بے ہنکلیں میں چورہ ے ے۔ منی ملک حدائی
 زمین سخت۔ گس آزمان ے چیرانت۔ اش کجا کائیں کجائیں۔ حدابزانت۔ من آئی
 اے گپاں اش آئی متبل ے شری ے پوہ نہ بوتوں۔ من پداجست کرت۔ گشت ے ہر
 کجا منی سرکپیت گس ے مردم اش من تنگ انت۔ منا گس ے جاگہ نیست۔ من اش
 زندا بیزاروں، مرگ لوٹیں، اش اے سیاہ روئیں زند ے مرگ بہتر انت۔ من چارت
 نازانت ے۔ روت کندئی کونڈی بیت۔ من ایشرا دست ے سر ے مشیں، تہ ایشی
 حقانی جستا منا حدا کنت۔ من چت آرت، من شر نہ کرت، زرناز۔ مے زہگ
 انت۔ ماراخذ اوت دات۔ ترا دوست نہ بیت۔“

”ترا کہ دوست انت، منی چمانی سر ے۔ من بے لک برسد کہ ہیں۔ من
 ے چووتی ساہ ے پئس ے داریں۔ منی بابی تو منی بچ ے من تی ماس۔ حدازانت ترا منی
 گسا بچ سکی ے نہ گیت۔ اے گس تی ماس ے گ انت۔ ہا ماس ے کہ آئی ترا پے منی
 دل ے حوناں رودینگ۔ شپاں شپتا کی جنگ۔ قہر میں شپ ماں چماں گوازینگ۔
 ماہانی ماہ آئی چماں تزی ہم نہ دیتگ۔ منی چمانی روک ترا ادا بچ سوری سر نہ بیت
 شالہ۔“

”ماسی اگاں من چشمیں ماس ے بدیت میں تہ منی حال پہ بدان نہ
 بوت۔ دل سوہتگیں ماس ے دل چوں نیت کہ آئی ر سٹگیں ے لائق میں بچ اش
 گس ے شزار بیت۔ ماتو ے بند مناسر ے آرتگ کہ منی ماس ے کتریں گہار انت۔
 ”بلے تی پئس ے دل ے چوں سنگ ات کہ آئی اے گونگیں بچ اش گسا ڈیہہ
 بیت۔ رستگ ے لاڑی میں۔“

”لاڑی.....؟ منی سرء سجاہ پہ لاڑی گری، اگاں من پس ء چماں لاڑی
 بوتیں وں۔ تہ پس ء ہر روج لٹ ء مشہمات کرت؟ پس ء زانت۔ کہ ماہنا زعلی بدل
 ء کارایت۔“ علی چم، گل گل بوت انت۔

”اوت، منی دل ء بند ترا ماس نہ بوتگ کہ اے حال تئی سرء اہتگ۔ بے
 غم بو، من تئی ماس وں۔ ہنچو بزاں تئی ماس نہ مرنگ۔ زندکانی رود اہتگ۔ تو مروچی
 آئی دست کپنگ ے“ زرناز تسلی دات۔

زرناز ء بہادر اش گل ء نیم بال اتاں کہ خدا ء آیان ء یک رسکیں بیج
 ے اش غیب ء چرینت آرت ء دات۔ اے ہما تہاریں گس ات۔ کہ ایشی تہا آج
 روک نہ بوت۔ اش دو ساری اے گس ء تہا آسرداں ابید ہنچ گپ ے چست نہ
 بوت ء۔ مروچی دنیا پہ ٹہکاں سرء زرتگ۔ تما میں ہمسایگ ء ہمراہ حیراں اتاں کہ
 بہادر ء زرناز مروچی پرچا چوشات ء گل انت۔ شپ ء آخر و ہدانت ایرگڈ اش نہ
 گیت۔ نہ وت و سپنت نہ مارا داب ء گل انت۔ آیاں نہ زانت کہ آیانی دل ء ایم
 کہ اش دو ساری چواشکر ء سوہتگ۔ مروچی چوٹل ء سر پتگ۔ آوتی ساری ء غماں
 نہ مارانت۔ آے گپ ء دل ء نیارانت کہ آیاں ء اش دو ساری دگہ واہگ ء
 بوتگ۔

نل ۽ توار

رودا علی را باز سال گوست۔ آگون دراهیں نر یک ۽ گورے مردماں
 پنجاروک بوت۔ علی نوکیس ماس ۽ پس پرائی ہنچو بیداد اتاں کہ آئی وتی یات پھبر نہ
 مرت انت۔ آئی نہ زانت کہ اش دو ساری مناسکی ۽ سوری سر ۽ گوستگ۔ یا منا گس ۽
 ہنکین ے ہست۔ ہے علی کہ ساری ۽ آئی دیم بازیں گڑتیاں چوسیتل ۽ پچنگ
 ات۔ نون چوکو بکر ۽ پشاں ات۔ کس ۽ پچا نیارت، اے ہما علی انت کہ مروچی ۽
 لہتیں سال ساری غمانی لبوکیں آج ۽ گرک ۽ سچک ۽ ات۔

علی سکین کشادکاریں زبگ ے ات زرنار ۽ بہادر پہ ہے حبرا آرا چوتی
 ساہ ۽ دوست داشتگ ات۔ آیاں نہ گشت کہ علی یک دمان ۽ اش ے دیم ۽ دور
 بیت۔ اگاں ساہت ے اش چماں دور بوتیں۔ پرایاں زمین ۽ آزمان ڈرگت
 اتاں۔ دنیا آیانی چماں تہار بوت۔ تانکہ علی مہ آہتیں آیاں چچ آرام نہ کرت۔
 روج ۽ علی گوں پسا کو چک ۽ شت۔ پس ۽ نیشٹ بلے علی آئی گپ گوش نہ داشت۔
 بشامی روج اتاں۔ ہر روج جمر ۽ بست۔ گرنہ ۽ گروک ات۔ ملک بازیں ہوراں
 سورنوزات۔ یک روج ۽ علی گوں وتی پس ۽ اش کو چک ۽ دیم پہ میتگ ۽ آگ ۽
 ات راہ ۽ علی یک بارگیں بلے سک دشیں توار ے اشک ات گوش ے رپت
 انت۔ حیراں بوت اے چنے توار ے چووش انت۔

”اباے تو ارچنے بیگ انت۔ چوش انت“ علی اش پس ء بخت

گت۔“

”بابی۔ توات تو ار اش دو ساری نہ اشکگ“

”من بلکن اشکگ بلے نون منا ہوش نہ بیت۔“ اے تو ار منا سک

دوست بیت، منی دل کشیت من ہر وہد بہ نندیں ہے تو ار گوش داریں۔“

”اے تو ار شیپول بیگ انت“

”ہاں من گندیں من اے تو ار اشکگ بلے منی یات ء شگ۔ شیپول شا

تل ء کش ات ابا؟۔“

”ہئی شہر ء مردم کش انت تل ء ما پہوال گشاں شیپول۔“

ابا۔ تو پر من یک تل ء شو ہاز کن من جنگ ء ہیل کنیں۔ ہر روج ملک ء

لٹ ء نندیں تل جنیں۔“

”اوہو! تو پر ریشی اینکس تہ کام ے۔ نون وانا و ہد انت،

باندات خد اروج ے کنت۔ من پر تو شیپول ے در گنجیں۔ اگاں مائی ء لاپ ء بہ

بیت۔ پر تو الم کیت۔ گیش تیر کہ مو۔ بلے جنگ ء زانے۔ پہ ایشی ہیل کنگ ء ترا

کو امیں استاز ے لوہیت۔ مئے میگ ء تل جن نیست۔ من کسانی ء کم ء باز ہیل

کرت۔ پد ایل دات نون نہ زانیں۔“

”ابا تو نہ اشکگ پیشی مرداں کشگ ہمت مرداں مدد خد ا“

”اے تنی راست انت۔ بلے تو بلکن نہ زان ے کہ لنگکاں چوں

دار نخت۔ چوں سرین انت۔ ایشی تو ار اصل ء اش لنگکانی سرگ ء در کیت۔

تو منائل ے بگر بدے۔ ترا گوں دگہ چیز ء کار نیست من زانیں۔ نہ

زائیں ہنچو شو شو تہ کنیں۔ وتارا مشکول کنیں۔ منی دل وش بیت۔ دگہ نام ءتوارے
من نہ لوئیں۔

علی دراہیں شپ پہ بے تاجیری ءگڑتی گوازینت ہر دینکہ چمے
نز بوتان پرائی من ءئل دپ ءانت جنگ ءؤں۔ نل ءتوار ہنچو وش انت۔ کہ بالی
مرگ پرائی توار ءعاشق انت۔ توار ءاشکن انت۔ یک برے اوشت انت۔
گوشدار انت، پداوتی راہ ءگر انت۔

علی صحب ءمہلہ بُنت گرت۔ چمے نہ سُشت پس ءگر ءاہت ”آبا
توزی گشت، باندات من پر تو نلے۔ شوہاز کنیں کج انت منی نل؟
تو تاگت کن۔ روجے چست بیت۔ تنگہ خلقت اش واب ءپاد
نیاہتگ۔“

بہادر دیست کہ علی پہ نل ءسک واہگی انت۔ سُت نلے پدے جت
آرت۔ علی کہ نل دیست۔ اش گل ءبال بوت۔ اش پس ءدست ءئل ءچپ
چت برو کہ نہ رے دیم پہ ملاں۔ علی تانکہ بیگاہ گوں نل ءمشکول ات۔ آپ ءتام ء
سُدے نہ ات۔ نہ زانت ءے مناگس ءے ہست یا نیست۔ نل ءدپ ءات زانت
ے شو شو ءبس۔ روج سک ناوہدات بلے علی اش گس ءے بیال ات۔ اے نل ء
نہ بوت۔ پرائی نا پیدائے بوت۔ ماس ءپس تلوس انت۔ کہ علی مروچی نیمروج ء
نان ءورگ ءنیاہتگ۔ روج اہتگ قضا دگیر انت۔ ہنگہ گواہ ءمازگ ءے نیست۔
خدا۔ حیرکن دژ منان ءے ویلے منہ گیت۔

”بہادر، روج برکتی انت علی بے گواہ انت۔ تو دل جمے۔ فہنگے۔“

نہ رے سر ءسوج ءے نہ کنے۔ خدا میارایت، علی دژ منانی جان نہ وش انت۔

یادگہ ویلے سر اے اہتگ "زرناز چو گنوک ءدپ جت۔

بہادر سواس پادا اڑینت انت، پہ کو چگ ءرہادگ بوت۔ دیستے
تاں علی، نواب والا میں ملک ءپدی لٹ ءسر ءفتگ۔ نل ءدپ ءانت شو شو ء
انت۔ کسی گشے پئی ءپرے نیست۔

"علی باریں تو چوش کن ہے۔ صحبی میں انت گس ءنیاہتگ ہے۔ تو
گونگ نہ ہے۔ پادا آریاں۔ تئی ماس گنوک انت۔ مروچی گوں یل ءداراں جنت ء
وارت۔ تو پہ سلامت ہنچیں کار ءکن ہے۔ کہ مارا پہک دل ترک کن ہے۔"

"ابا من شد یک نہ بوتگ ءں پمشکا نیمروج ءگس ءنیاہتگ ءں۔"
بلے اے بشامی روج انت۔ ہر بیگاہ گرنده گروک انت۔ لُوڑ ءُج
انت۔ تو ایوک کو چگ ءنندے۔ اگاں اپروپے اناگت اہت۔ تو چوں کن
ہے۔ تاں گس ءوتار ءچوں سر کن ہے؟؟۔ گڈا مئے دیم سیاہ نہ بیت۔"

آبا من ورناءوں۔ وتی بد ءنیک ءشری ءزانیں من گندیں۔ لُوڑ ءُج
انت۔ من وت ءراتاں گس ءلم سر کنیں۔ شاپر من زیات تہکام ءنکاسر مہبت۔
علی ءپوس سر ءپد گس ءآہت انت۔ زرناز ءچم پہ علی کپت۔ دل ءے
گرک ہے جت "بابی! تو باریں چومنی سر ءگار کن ہے۔ یک برے کہ شت ہے۔
پدا آگیک ءنام ءنہ زانے۔"

"جیجا! کو چگ مروچاں سبک وش انت۔ من وتی تل ءشونک ءوں۔
پریشا منادیر بوت دگہ بر ءمہلہ کائیں۔ بلے شاپر چہ چوتکا سرات۔ من مردے ءں
شپ تاں روج گس ءچوں کونڈ بوت کنیں۔"

ہنچیں برہیت من شپے شپے گسے نیا نیاں یا دریں ڈیہہ سے
رہیں۔ گڈاشا چون کن اب؟“

”آوادگہ گپے کہ تو دراہے۔ بلے اگاں ساڑی بے ءتان بیگاہ گس
ءاش بے گواہ بے گڈا مارا الم تو راہیت“ زرناز گشت۔

”شماوتی دل ءمزن کن ات۔ من پشیں جٹی ء نہ کنیں“ علی گشت۔

”گنداں باریں“ ماس ء پودات۔

علی پہ وتی نل ء سک بے داد ات۔ دراہیں روج دپ ء اتے۔ شو شو
اتے۔ شپ ء وپت بغل ء کرت سے وپت۔ چومہ بیت پس ء ماس ء چیر دیاں۔ یا
دگرے بیوانک ء بہارت سے۔

سے چار ماہ گوست علی نل ء جنگ ہیل کرت بلے شر۔ آئی ہما و اب کہ اش
دوساری دیستگ مانا بوت۔ علی نلے توار ہنچو بارگ ء وش ات کہ بالی مرگاں اشکت
یک برے اوشتات۔ گوش دست۔ پداوتی راہ اش گپت نل ء زیمیل ء ہنچو آیانی سر
ء ہوش بُرت۔ آیاں نہ زانت سے منزل گجا نگر ء سے دیم گجا نگر انت۔

بہار گاہی روج سے۔ زمین سور نور انت۔، وڑ وڑیں پلاں ڈگار بہشت
کرتا۔ علی وتی گس ء پشت ء یک ڈنپ سے سر ء نشنگ۔ نل ء دپ ء انت۔ یک
ہنچیں سازے بال سے آرتا۔ کہ واپیں دلاں آگاہ کنت، ٹپیں دلاں ہازگ کنت۔

رود ء سردار امیر جان ء جنگ گول وتی دز گہاراں پہ کوچک ء سواد ء
در کچنگ۔ اش ہے راہ ء دیم پہ ملاں روگ ء انت۔ ہے بارگیں بلے وشیں
توارے گوشاں کپت، پادے جبل اتاں۔ ”اے چنے چوش توار کنت“ ”اے پہ
منی گوشاں دوتاری ء توارے“ لالی گشت۔ ”تو پہ زانگ دوتاری ہنچو توار کنت، دپی

سازے یا کہ سروزے“ حنیفہ گشت۔

”شمے ہر دوکانی دروغ۔ اے بیت بیسری ے یا شپول ے۔ کتر بیسری

ہکیشتر شپول“ زر جان گشت۔

”ہم ے بدار۔ عاشہ (سردار ے لاڑیں جنک ے) گشت۔ منی ہے گمان

انت کہ شپول ے۔ تو چوں زانت بچار باریں کے انت چوش جنت۔ منا ایشی

ساز سک دوست بنت۔“

”ہر کس انت بلے ماوتی راہ ے ر میں“ حنیفہ گشت۔

”من تا نکہ مہ گندیں اینے نیائیں گوں، شمار ے ات برے ات۔ من پدا کسا ہم

نیائیں گوں“ عاشہ گوشت۔

”شرین چٹی نوں ہے بوت“ حنیفہ درانت۔

”چٹی چنے، شمار ے ات۔ منا بل ات“ عاشہ گشت۔

”ماترا چوں مل د میں۔“ حنیفہ گشت۔

”شمے وشی“ عاشہ پسودات۔

دز گہار حیراں بوتماں کہ نوں چوں کناں عاشہ جک جگ، لاچار بوتماں

ایگر آنگر تالاں بوتماں۔ تل ے جنوک ے در گجیاں۔ سردار ے جنک ے سوگند ز رنگ

کہ اش اے نگ ے نہ سُر ایت۔ تا نکہ تل ے جنوک ے مہ گند ایت۔ ناگہاں حنیفہ ے چم

پعلی کیت۔“ عاشہ! تئی داوا دار آانت۔ ڈنپ ے سر ے ننگ تل ے وپ ے انت“۔

”خنو برو گوانک ے کن، بکس ترا سردار ے جنک لوئیت۔ پر تو سکیں

کار ے ہست ے۔“

”بلے گودی۔ آچوں کیت؟ حنیفہ گشت۔

”تو برو باریں اش ہمداسوال ء جواب کن ے“ عاشہ برانز گپت۔

حنیفہ دیم پہ علی ر بادک بوت۔ نزیکن ء رست دپ ء پر کرت۔ ”لالا! تو

کئی زبگ ے۔“

”تنی کار ء خدمت۔“

”چونایا تراخت کنیں“

”واجبہ بہادر ء۔“

”تو تل ء جنگ اش کجا ہیل کرتگ۔ تو نام حدائل ء جنگ ء تنک زبر ے۔“

”اش وتی ہلک ء، دگہ اش گجا۔ بے من کشیں ترا متبل ے ہست۔ بکش

دپ ء چیاپل ے“

دگہ ہچ متبل ے نیست آ زالبولاں گندے۔ کہ ادشتا تک انت۔ منی

دز گہار انت۔ آیاں گوں مے سردار ء جنک دی گون انت۔ مادیم پہ کو چک ء سواد ء

ریگانیں مے گوشاں تنی تلے تو ار کپت، سردار ء جنک ترا الوئیت۔ اگاں ہلاک نہ بے

تندواں بیا گوں۔“

”سردار۔ کے انت سردار من اش دوساری ادا سردار ء نام نہ اشکگ۔“

”سردار امیر حاں۔ اے تما میں رود ء حاکم انت۔ زانا تو کدی ادا ہتگ ے۔“

منادیر انت“

تو اے گپاہل۔ پہ حدائی گی بر میں۔ سردار ء جنک پر من زہر گیت۔

”تو ر ہادگ بو من تنی پدا پیدا ک وں۔“

”چو چوں بیت، من ترا گوں وتی پاداں بریں گوں اگاں من شتوں تو نیا

ہت ے۔ سردار ء جنک مناش حا کاں ہورت تر کنت۔ پہ حدائی نام ء بر میں“

”بلے تئی آئی زورے منی سرانت۔“

”زورے گپ کے جت، من گوں تو دز بندی کنیں۔“ علی ء حنیفہ شت

انت۔ سردار ء جنک گوں دز گہاراں اوشتوک پہ علی چمد ارات۔ علی ہنگہ سر نہ بوتگ کہ عاشہ درائنت۔ ”تو کئی زہگے لالکو؟“

”من ہمدے دہکاں سے کہ آرا ولجہ بہادر گش انت“ ہو بلے پس ء

گشنگ ولجہ بہادر ء زہگ نیست ما باز گشاں کو چگ ء اہتگ نیں۔ ولجہ بہادر ء

دیتگ بلے پرائی زہگ نہ دیتگ۔ آئی لوگ بانک زرناز منا شری ء پچا

کارایت۔“

”من ساری ء ادانہ بوتگ وں۔ منا ہے چار سال انت اہتگ وں۔“

”تو ساری ء کجا بوتگ ہے؟“

”شہر ء“

”جواں بزاں تو ساری شہر ء بوتگ ہے۔ گڈ اتوئل ء جنک چوں ہیل

کرت۔ نام خد اتوئل ء جنک ء سک زبرے۔ مناتئی ساز سک دوست بنت۔ تئی

سازاں گشے منا گنوک کرت۔“

”بی بی۔ من اہنکس گلا یگ نہ کرزیں۔ بلے تو گشے سردارے

ئے۔ ترا براہیت۔“

”من پہ دل وں مناتئی نل ء تو ارسک وش بیت باریں نوں اہنچکا بجن۔

من شری ء گوش داریں۔“

”شر بی بی۔ تو سردارے ئے۔ من بزکارے وں، منی دست گوں تو نہ

روت۔“ علی نل دپ ء کرت یک سازے الہان کرت۔ ہنچیں سازے کہ آئی

تچو کیس آپ اوشتارینت۔ زینک ء گورے مورء مرگاں دراہ وتی گوش نل ء توارء
برداشت انت۔

علی نل ء عاشہ ء دل برت۔ آرا ہنچیں آج ء دل ء دات کہ جست ء مکن۔
عاشہ کو چک ء روگی نہ بوت۔ پدادم ء پہ میتگ ء دات۔
برگاہ ء علی گس ء شت۔ علی ء اش ماس ء پول کرت ”جیجامے ملک ء را
سردارے ہست۔“

”ہاں بابی تو سئی نہ ءے چوں؟ مئے ملک ء سردار امیر حاں انت۔ اے
گورہ پچان ء میتگ ء نندیت۔ میتگ ء دیخی بادگیر ہمائی انت۔ شریں خانوادئیں
مردے۔ مردیں زہگ ءے نیست، یک جنک ءے ہست ءے عاشہ نام انت ءے۔
شریں شائی تہیں جنک ءے۔“ ہر جو پاگ ء کو چک ء کیت الائی میں روچ ء گوں
من گوازی نیت۔“

”من گندیں مروچی گوں من دچار کپت۔ گشنت ءے نل ء بجن۔ من
گوش داریں۔ تنی نل مناسک دوست بیت۔ پداگشت ءے تنی ماس زانت۔“
”گڈا؟“

”من یک سازے جت سک وش بوت، ساری گشت اش کو چک ء
رئیں۔ بلے پداپرترات میتگ ء شتاں۔“

”شر کرتگ ءے بابی۔ آئی پس پہ ماسک مہروان انت۔ اے ملک ء مالانی
ہنچگ ہمائی انت۔ بلے پنچ ء نیم سال انت۔ خانوادہ ء تنی پس ماپ کرتگ۔“
”چوں ماپ ءے کرتگ حدامہ کنت۔ منی پس ء دگہ بدیں کارے
کرتگ۔“

”خدا آساہت ء میاریت۔ بابی بدیں کارء خدا بہ رکتییت۔ بزاں وتی

بہرء اش مانہ گیت۔ ماوت کناں وراں، ماراچ جست نہ کت۔“

”چو بگش۔ گڈ اسکیں شریں مردے۔ جنگ ء دی شریں زالے۔

خداے پہ مرادکن۔ گول من شر شر جست ء پرسے کرت۔ پداپہ تلے جنگ ء

دن بندی ء کرت۔ ہمیش من تل جت۔ وتی راہ اش گپت ء شتاں۔“

”ہاں بابی۔ ایشاں آزار نہ کنے۔“

دیوان

”آبا مروچی اشتاپ ہے۔ حیرانت؟“ علی پول کرت۔

”بابی، منی دل کشیت مروچی سردار امیرحان ءسلام ءبرئیں۔ مناسال

ے بیت۔ من آرانہ دیسنگ دل ءے کیت۔ بہادر اش من چٹ بے خیال بوت۔

نوں وارے راست بوت۔ منی نیمگا پتر نہ جنت۔ مناد پی جست ے نہ کنت۔ پر

من سک مہروان انت، رئیں سلام ے دئین ے۔“

”ماس کشیت، سردار جوانیں ولجہ ے۔ منابہ برگوں چارین ے۔“

”تو حاکی دیوان ء آہت نہ کن اے۔ اوداٹوہ ٹوہیں حانوادئیں مردم

کائینت۔ تو نوک ورنائے مناج کنت۔“

”دیوان چئے؟“

”دیوان؟ دیوان ہمیش انت کہ سردارگوں وتی حانوادئیں مردماں

ندیت۔ گپ ءتران کنت۔ مشورہ ءمسلت کنت۔“

”آ مردم چونیں انت“

”ہے آئی گزیر، وکیل شہرانی میر، معتبر، ہلکانی کماش دگہ چونیں انت۔“

”من نہ زانیں تو جٹ ے ءیا اش پہتئی ءچوش کن اے۔“

”گڈ اباہر چون بیت من مروچی کائیں گوں۔“

”نابابی، تو مروچی میا گوں۔ دگہ روج ءمن ترا برین گوں۔“

بہادر، علی ہے سوال ء جواب ء اتاں کہ زرنماز رست ”چئے بہادر!
مزینیں بحث ء تیل ءے شمرا“

”من مروچی سردار گندگ ء تیاروں، علی کشیت من کا ئیں گوں۔ من
کشیں تو دگر روج ءے بیا گوں۔“

”برگوں زہگ ء زانا دگر چشیں کس نیست۔“

علی وش بوت کہ ماس ء منی گپ گپت گوں۔ نوں ہر چوں بیت پس منا
بارت گوں۔

”شما بخاورات، من کشیں زوت ر میں زوت کا ئیں بلے شما منائیل
ات، شردیر مکن سرگر برئیں۔“

بہادر، علی سر ء پد سردار ء دیوان ء رست انت۔ علی کہ دیوان دسیت
حیران بوت۔ بہادر رسگ ء گوں سلام دوردات۔

سردار امیر خان اش وتی جاگہ ء جوزات، دراہیں مرزم چست بوت
انت۔ وش اہت ء برآمد بوت سردار ء حال کرت۔ ”بیا ولجہ بہادر، باریں سال ءے
ترا گواہ ء ما زگ نہ بوتگ۔ من گشت نوں تو اش ما دل سیر بوت ءے۔“
”حدا آ روج ء میارایت ولجہ من سک گٹ بوتگ ءں۔ منا موہ نہ
بوتگ۔“

”یک ءے کار ءے کنت۔ آئی جوز ء الم در گچیت بہادر نیک بیت یا بد۔
ترا دگر ہج جوز دست نہ کپت من زانیں تو ہر پں سال ءے ہج چو گٹ نہ بوتگ ءے کہ
ترا یک دمان ءے وارمہ بیت۔ من ترا ہج نہ کشیں۔ پرچہ نہ کش اے من نہ اہتگ
ءں۔“

بہادر سر جہل کرت ”ولجہ اش حد ادر ائنت منا وار نہ بوتگ۔ اے رندی منا
پہل کن دگہ پدا چوش نہ بیت شالہ۔“

”تور دے نہ کرتگ منی حق ے تی سرء نیست۔ شما کایت۔ منی چم سارت
بنت۔ منی براس منا شرف دئنت۔ نیایت منی روچاں حد اگوازینت۔“

”تو مئے ولجہ ے۔ مسترے، ماراش تو ابید دگہ وکس نیست۔“

سردارے چم پہ علی کپت۔ بخت ے گپت

”ولجہ بہادر اے ورنائے انت؟“

”اے ولجہ تی بز گرانٹ، منی بچ انت۔“

”اے چوں تر اولادے نہ بوتگ۔ اے رستگ، لائق میں بچ تی چوں

بوت۔“

”بس ولجہ حد اچرینت آرت من چت زرت رودینت۔“

”بلے چہ چیم“

”تو بلکن سئی بوت ے۔ ڈکال ے سال ے ما پشت کوہ پہ داں بندی

شٹاں۔“

”ہاں۔ تو قصہ کرت کہ من شتگ وں۔“

”گڈ اولجہ منا اے ورنائش سوراپ ے دست کپت۔“

”چونی میر بہادر۔“

”مئے کارواں ے بوہتگ ات۔ نیمروچ ات من پہ وٹ ے ے شتوں۔

تنکہ ہمے زہگ ہو لو اہت۔ من بخت کرت تو چہ کس ے ے۔ گشت ے من یک

بے پس ے بے ماسیں چورہ ے وں۔ من پدا جست کرت تو کجا سر جٹاں ے۔ گشت

ے ہر کجا کہ منی سر بہ کہیت۔ بلے من ہنوں سک شد یک وں۔ منا چنڈے مان پہ
 وتی ثواب ء بدے۔ من بندر ء بُرت آپ ء تام کر۔ من جست کرت تو گوں
 من کائے گوں۔ گشت نے تو اگاں پس ءے بنے منا وتی زہگ کن ءے، منی چم
 سارت بنت۔ من سک وش ہیں۔ منا اولاد ءے نیست ات من چت زُرت، گور
 ری کرت۔ ہمانت گوں من ہشگ۔“

”سک شرانت۔ ترا ثواب ءے ریت۔ اگاں پد جنوک ءے بوتے۔
 حیر۔ نہ بوتے۔ تی گس ء براہ انت۔“
 ”ایشر ء پد جنوک نیست ولجہ۔ اے چار سال انت گوں من انت۔ گس
 ءے سوج ء نہ کت۔“

”باریں ادا بیا اور ناما ترا چاریں۔“ سردار ء علی ء تو ار برجت۔

علی شت سردار ء گر ء نشت۔ سردار ء دست پشت ء جت۔

”اے چہے تی بغل ء؟“

”تل ءے ولجہ“

”چو میں تل ءے؟“

”ہنچیں جنگلی تل ءے“

”گڈ اتوا لشی جنگ ء زانے؟؟“

”ہنچو شوشو ءے کنیں۔“

”باریں اہنچکا بجن۔ ما گوش داریں۔“

علی دپ اے دیم ء آدیم کرت بلے بہادر ہکل دات بجن نا۔ ولجہ ترا

کشیت۔ ولجہ ء گپ ء پروش ءے“

”برانز مہ گر بہادر! جنت۔ ورنائے میار کنت۔ آئی کدی گشت من نہ

جنیں۔“

علیٰ ءِ تل دپ ءِ کرت۔ ہما ساز کہ ہما روچی پہ عاشہ جنگ ات۔ بناہ

کرت۔

عاشہ اش ہما روچ ءِ پہ علیٰ تل ءِ بے دادات آراشپاں واب نیست ات۔

دم ءِ ساہت پرانی گوشاں علیٰ تل ءِ تو ات۔ حنیفہ کہ آئی دز گہارات عاشہ ءِ آئی

یک گین آپ وارت۔ زانت کہ عاشہ را علیٰ تل ءِ گنوک کرتگ، آئی ہوش برتگ۔

عاشہ ءِ حنیفہ بالا حانہ ءِ سر ءِ تشگ۔ باغ ءِ پلاں سل کنگ ءِ تاں۔ زرد ءِ

سہر یں ملا تک کہ آیاں وتی ساہ گوں ہے پلاں دوہتگ ات۔ پلانی سر ءِ چہر کنگ ءِ

نتاں۔ عاشہ ءِ حنیفہ ملا تک ءِ نی گوازی ءِ بے سدا تاں کہ علیٰ تل ءِ تو ات بوت۔ عاشہ

وتی گوش ر پت انت۔ ”ہاں حنو! مروچی علیٰ تل ءِ تو ات۔“

”تو مروچاں گنوک ءِ۔ تنی سر ءِ ما زگ کشگ انت۔ ہرچ تو ارے تنی

گوشاں کپیت تو چست بنے کہ علیٰ تل ءِ تو ات۔ علیٰ کج انت۔ علیٰ را تو یک روچ

ءِ پرے جب ءِ دیتگ۔“

”حنیفہ تو منا زہر گرے۔ بلے منا حدائی جند بخت اگاں علیٰ تل ءِ تو ات نہ

انت۔ ہما ساز انت کہ علیٰ ہما روچی پر ماجت۔“ عاشہ ساز ءِ نام ءِ گرگ ءِ گوں گندہ

تر گنوک بوت۔ حنیفہ تو شری ءِ گوش دار پہ حدائی نام ءِ باریں علیٰ انت، یا نہ انت؟“

حنیفہ شری ءِ گوش داشت راست گو۔ علیٰ تل ءِ تو ات انت۔ ”ہاں گودی علیٰ

تل انت۔ بلے باریں علیٰ ادا پہ چونی اہتگ۔“

”حنو، تو برو بچار ہما انت، دگرے، ایوک انت بیارے“

”من رنگ ء رنیں بلے اداگوں من چوں کیت۔“

”تو منی نام ء بگر سک کیت۔“

حنیفہ شت، عاشہ سک تر بے آرام بوت۔

حنیفہ چراں پچراں تاں دیوان حانہ ء جفت ء رست دیست ءے تاں علی

دیوان ء واجہ ء کش ء نشنگ نل ء دپ ء انت۔ نل ء شوکار دنت۔ ہنچو پدی بوت

عاشہ، علی دیوان ء واجہ ء دیم ء نشنگ نل ء جنگ ء انت۔“

”تو پروتی چماں دیست حنو“

”ہاں من پروتی دوئیں دیدو کاں دیست۔“ حنیفہ دست چماں

برمشت۔

”جی پرتنی چماں کہ علی رائش دیست۔ منی دل کشیت تنی مبارک نمیں

چماں دروت کنیں۔“

”بلے کجام سال ے راہ انت۔ پیش ء کوچک ء بوتگ۔ اش دایک منزل

ئے۔ مروچی ایش انت۔ بالاہانہ ء چیر ء نشنگ۔ تو کہ وت ہمت کرت نہ کن ے

علی چے گناہ۔ من زانیں علی سئی نہ انت۔ کہ تو پرائی چوداداں ے۔ دگہ آئی پر تو

سرے جت۔ مردم کہ کارے کنت سرائے گیت۔ تو گس ء تنسارے کپتگ ے۔

بلے بے علی، من پہ علی نہ بوت وں۔“

”حنو من چوں کنیں۔ اش دنیا ء دپ ء ٹر سیں۔ پس ء را حال ء گپت منی

بسل ء نکھی کنت۔“

گذا دگہ پدا چشیں جک ء مجن۔ آ کہ چشیں کاراں دست ء دور

دینت۔ دنیا و دنیا انت۔ اش دنیا پیدا کنوک ۽ نیم ۽ نہ ترس انت۔“ حنیفہ گندہ تر
سکیں دات۔

”حنومن نہ ترسیں بلے ہر چچی پہ موہ۔ من ہنوں وت ۽ را ڈینڈ نہ
کنیں۔ اگاں علی وفانہ کرت۔ دنیا ۽ را چے دیم پیش داریں.....“
”بکند باریں تی موہ ۽۔“

”حنیفہ تو برو علی را یک گر کن بیار من یک چم ۽ چاریں ۽۔
حنیفہ..... منی شریں حنیفہ..... تو پہ وتی گودی ۽ اتسکیں کار ۽ نہ کن ۽۔ برو
نازوت کن۔“

علی ۽ تل ۽ دراہیں دیوان گنوک کرت۔ سردار ۽ زانت سر ۽ چندینگ،
شاباش، آفرین، واہ واہ، ہر کس پہ دیم ہوں ہون ۽ ات۔ سردار ۽ گشت ”علی! بلا
شک کہ تو شریں تل جنے ۽۔ تی تل مناسک دوست بوت۔ من بازل جن دیتگ
بلے تی ۽ وڈیں ساز اش نہ زاتگ۔ چوئل ۽ تو ار اش نہ پروشت۔ تو اے ساز اش
کجاہیل کرتگ انت۔“

”اش وتی دل ۽ ولجہ!“

”چوں اش دل ۽؟ گڈا چشمیں وشمیں دستاں ترا استاز نیست۔“

”جی ناولجہ“

”گڈا بزاں تو سکیں ہنر گرے ۽۔“

”وتی وا جہانی دعائے برکت ۽۔“

حنیفہ چراں ات کہ چوں علی را اش دیوان ۽ در کنت پہ عاشہ بہارت۔

تانکہ بہادر اش سردار ۽ موکل گپت ”سردار مئے جاگہ ڈورانت نوں موکل گریں۔

دگر روجئے شالہ تی دیوان ء کائیں“

”ہاں ترا موکل انت۔ اش ماچٹ پر اموش مبو، علی را برے برے دیم

دے۔ تلئے جنت مئے دل سارت بیت۔

”تیار و اجہ ہر دیں گشت علی تی خدمت گار انت“

”منی زہگ انت، شر حدائی میارئے“

علی ء بہادر اش دیوان ء دراہت انت۔ حنیفہ اش پدی ء علی را دنبل ء

گیت۔ علی چک گردیں۔ تاں ہمارو چچی میں جنک انت۔

”چئےئے“ علی جست کرت۔

”ترا عاشہ لوٹیت“ حنیفہ گشت۔

”عاشہ کج انت۔ منا چے کنت۔“

”وتی ماڑی ء سرء ننگ بر میں پہ حدائی دوستی ء آپر تو گنوک انت۔ اش

بالی مرگاں حال گیت۔ مرچی تووت چرنگ۔ اہنگ ء۔ تہامیا۔ ڈک ء دپ ء

بوشت۔ ترا چارایت۔ گوں تو دوگپ جنت، بل برو۔“

”بلے منی پس گوں انت۔ منانلیت۔ اے سرداری ماڑیاں، من موٹ

ہیں۔“

”تو پس ء رامہ کش من ترا پہ چیر اندری بریں۔“

علی ء حنیفہ چیر اندری شت انت۔ علی ڈک ء دپ ء اوشتات۔ عاشہ ء

چم پہ علی کپت۔ ”علی! منی زند ء مراد..... بیا کہ ترا حدایارایت۔ من تنی لوٹوک

وں۔ ہر روج تی راہ ء چاریں۔ بلے ترا پر من توگ نہ بیت..... بوشت۔ من ترا

دل سیرا چاریں۔ تاکہ منی دل ہر بیت۔ چم دم برانت۔ بلے علی تی چارگ ء منی دل

سیر نہ بیت۔ چم دم نہ برانت۔ منی دل اش تئی دیدارء سیر نہ کنت۔ تو چو کن علی۔ منا
مپا سکیں۔“

”عاشہ منا اش دوساری سئی نہ ات کہ تو پر من چوش ءے بلے نوں ترا
کیش۔ دلگیر مبو، من ہم مردمی زہگ ءے وں۔ تئی دیم ء در کائیں۔ زیات تیر کہ
مبو۔“

”علی تو پے دل ء منا ہنگہ باور نہ بیت۔ منی سر ء سو گند ء چست کن گڈا۔“
”عاشہ! سو گند زبان انت، منی سر ء پیسہ کن۔ مز ء ءے گندے۔ شالہ۔“
علی پدی بوت۔ عاشہ چیہاڑے جت ”علی تو شت ءے۔ من ترا پدا کدیں
گندیں۔“

”ہر دینکے تو بیائے۔“

”بلے کجا۔“

”ہما ڈنپ ء سر ء کہ اولی روج ء من تندوک ات وں۔“

ولجہ بہادر ء سر جہل ات۔ نکرے راہ ء شت۔ چک ءے جت۔ تاں علی
گوں نہ انت۔ حیراں بوت۔ اے چے ماجر ءے۔ اش دیوان ء من ء آیکپارگی
پادا ہتاں۔ شگ ء حیران بوت۔ نہ دیم ء شت کنت۔ نہ پر تر ت کنت۔ نہ زانت
چوں کنت۔ تانکہ علی پیدا ک بوت، ولجہ بہادر ء چم روژنا بوت انت۔ ”علی تو کجا
شت ءے من صحبئی کیں انت پر تو اوشتا تگوں۔ تو یک دمان ء کجا بے گواہ
بوتے۔“

”منا مردم، ءے ء تو ار بر جت من شت وں۔“

”تو بلے منا حال داتیں۔ من حیران بوتوں تو کجاشت ءے من ترا

درگجھیں۔ بابی چشمیں نادانیءِ مکن۔ تو توتی یک روجءِ پاپءِ کپ ءے۔“
 ”مروچی اش من اے رد بوت۔ دگہ پداچوش نہ بیت۔ شالہ..... ابا
 سردار شریں ولجہ ءے۔ گندے مناتوارے کرت وتی کش ء نادینت۔ دست ء
 پشت ء جت۔ تل ء جنگ پر مات..... من گشتگ بلکن سردار ہر کس ء گندانٹ۔
 گبند کشت۔“

اے تراکے گشتگ۔ سردار پس انت۔ اگاں پہ دیم گبند کن گڈا آئی
 دیوان ء کئے روت۔ کارا ائش کئے کنت۔ بزاں پہ مردم ہ گندگ ء محتاجی بنت۔“

سوگندِ برات

”حنیفہ! تو چے گش ے۔ علی گوں من وفا کنت یا حشک ے منا بئال دنت“

عاشہ گشت۔

ایشراء تو توت بزاں۔ من اش دوساری نہ علی رادیتگ نہ تو دیتگ۔ آ
یک نوکیس مردم ے۔ حدا بزانت چوں بیت۔ اگاں مردم ے بیت وفا کنت۔ نہ
بیت تئی تو کل پہ حدا۔ بلے من حیرانوں کہ چوزوت علی راتو چوں وتی دل ے تہا جاگہ
دات۔ ہنچو کہ نوں ہچ پدا در کرت ے نہ کنے۔ تو ایش ہم چارات کہ ایشی آسر چے
بیت۔“

”آسر ہرچی بیت بہ بیت۔ منی دل منی دست ے انت۔ پس ے راسی
بوت۔ منائیش ے۔ من آئی ہم دوایا زانیں۔“

”بلے عاشہ تو گشت من اش دنیا ے دپ ے ترسیں“

”من اے دی گشت کہ ہر کار پہ موہ۔ مناموہ رست۔ من دنیا ے دپ ے نہ

چاریں۔“

”چوں باریں“

”اے گپ ے من اے وہدی نہ جنیں۔ تو دتگ ے ے۔ تئی دپ نہ

اوشت ایت۔ دومی روچ ے منائش ے موٹ کن ے۔ تو ہا وہدا گند ے۔“

”من کشین تو دلجم بوت ے۔ کہ علی دی پر تو ہنچش انت کہ ہنوں تو پرائی ے۔“

”حنیفہ! کس کس دل ے حالاں نہ زانت۔ آرا ہم دل ے ہست۔ اگاں

من وتی دل ے آئی دیم ے ایر کنیں۔ تو کش ے نہ زوریت ے۔“

”حدابزانت بلے منا باور نہ بیت۔ چیا کہ علی گوں تو تنگہ شر آژنانہ انت۔

آتی دل ے ایم ے سر پد نہ انت۔ تو منی حبر ے بزور علی راوتی حال ے شری ے سئی

کن۔ ہنچیں رپک ے بکن۔ کہ علی دل ے سر ے اشکر ے ایر بیت۔ تانکہ آدی چوتی ے

وہد ے ناوہد تکا سر بہ بیت۔ گڈابزاں تو کجنگ۔“

”چونیں رپک ے۔ تو منا شری ے رما۔ تانکہ من آراوتی دست ے

بیاریں۔“

”رپک بازانت۔ بلے ہنوں من ترا یک ارزانیں رپک ے سوج

دیں۔ تو چوکن۔ باندا حداروچ کنت۔ پہ سیل ے نیون ے کوچک ے در کپیں۔ علی ہر

چوں بیت گوں مادپ کپیت۔ پرچہ کہ آئی گوں تو دروی کرت۔ تو گوں آئی شری ے

حوال کن۔ وتی دل ے حالاں بد ے۔ بلکن آئی دل موم بیت۔ ایشر ے تو شری ے

زانے کہ ہر روچ تو آئی گر ے شت ے آہت نہ کن ے۔ تنی گر ے آئی آئیگ ہم نہ

بیت۔ کہ تو یک جاگہ ے درگیج۔ گڈا گوں آئی سوگند ے برات کن۔ آتی دست ے یلہ

نہ دنت توری دنیا بہ لڈایت۔ یا بہ بوجیت“

”یراں تو گپ ے جت۔ حنیفہ اش ایشی شر تریں راہ نیست۔ بلے من

آرا چوگشت نہ کنیں۔ کے بزانت مناسب کنت۔ شر باریں ریں تو کل پہ حد۔“

”من ترا راہ رما۔ بلے تو وتی دل ے ایم گوں من پد نہ کرت کہ من

دنگ ے وں۔ باندا ترا شری ے موٹ کنیں۔ تو وت بکش من تنی کجام گپ

تالاں کرینگ۔ عاشہ من پر تو چشیں گہارے نہ بوینگ وں۔ تو کہ منا زانے۔ شر۔
 ”حنیفہ منی گہار۔ من کشیں تو منی دل ء ایم ء ہنوں ڈن ء مکن۔ بل کہ ہما
 روج بیت۔ من اے گپاں گوں تو جنیں۔ بلے منی شریں حنو۔ ہنوں منالا چار مکن۔
 منی دست بستگ انت۔“

”من نزا نیں دگہ چے متنگ۔ یک ءے ہمیش انت تو پد در کرت۔ بلکن
 تو پہ دل بٹالی ءے۔“

”خدا زانت بلے دیم ء مرو۔ اگاں دگرے بوت تو گندے۔ نہ بوت تو
 گندے۔“

”شرنا۔ من ترا چے کشیں۔ بلے عاشہ اگاں تو وتی دل ء گپاں اش من
 ڈک ءے۔ مزائے نہ گندے۔“

”حنیفہ من ترا کشیں۔ ہمکنس بل کہ علی گوں من سو گند ء برات کن۔ من
 ترا کشیں گوں مناتی سر ء سو گند انت ترا کشیں گوں۔ بس کن ءے۔ نہ کن ءے۔“
 ”منابس انت، من کدی کشیں۔“

”عاشہ راجونا داب چماں نہ ات۔ نہ کہ مروچی علی را آئی دستگ ات۔
 گپ ء تران بوینگ ات۔ درائی ء دروتی بوینگ ات۔ حنیفہ آراجت ات پر کرت
 ات۔ وتی تحت ء سرا کچنگ، چم ء گوں کسے تیر ء انت۔ خیال ءے روت خیال ءے
 کیت۔ وسپ ایت پادکیت باریں روج انت چون انت۔ بلے تنگہ شپ ء اولی
 پاس انت۔ مروچی ہر پاس سال ءے ء زور ء جنت۔ شپ من چماں چوں
 گوازیگ بیت۔ کسے زانت عاشہ کدی داب کیت۔ بلے روج ء استال ء گوش نہ
 کرینگ ات۔ آئی پد ابست کرت۔ آئی دل ء درہنگ تیز بواں بوت۔ آئی دروہی ء

وہد نونز یک آیاں ات۔ اے ہما و ہدات کہ آئی پریشی یک زئڈیس اوست ئے
بتگ ات۔ یک ہنچیں اوست ئے۔ کہ آئی زندے آپسرات منزل ات، آئی زندے
حاصل ات۔ روج بوت۔ دنیا ۽ چم پانچ بوت انت۔ کاری پہ کار ۽ در کپت انت۔
بیکار من ہنکیاں زمبرتگ اتاں حنیفہ ۽ عاشہ نیوں پہ سیل ۽ کو چک ۽ نیمگ ۽ درشت
انت۔ بلے تچک پہ ہما ڈنپ ۽ کہ عاشہ ۽ مٹی دروئی جاگہ ات۔ عاشہ ۽ زندے
مُرادات۔ زرد ۽ حاصل ات۔

علی ہمک روج صحب ۽ سر ۽ کاہت۔ ڈنپ ۽ سر ۽ نشت، وتی نل دپ ۽
کرت۔ وتی دل ۽ نل ۽ پیل ۽ جنگ پیلو کرت۔ آراہے امیت ات کہ عاشہ روج
۽ نہ روج ۽ چریت کیت۔ پدائنی چم ۽ کپیت۔ مروچی دی اہت۔ بلے مروچی آئی
دل ۽ توک ۽ یک مزنیں پاہار ۽ چست بوگ ۽ ات۔ آئی زی عاشہ را دیستگ
ات۔ عاشہ آرا آئیگ ۽ دروی داتگ ات۔ مروچی آئی سُد سر ۽ نہ ات۔ اش گل ۽
بال ات۔ نل ۽ دپ ۽ ات۔ مکام (۱) مکام ۽ چک ۽۔ آئی دیدات کہ عاشہ مروچی
کیت۔ من وتی دل ۽ حالان دئیں ئے۔ آرا کشیں کہ من اش تو زیات سوہتگ
ؤں۔ منی دل اش دست ۽ شنگ۔ پہ حدائی رضاء ۽ منادست ۽ بگر۔ نہ تو منی زند بے
حاصل انت۔ بازیں گڑتیاں علی دل بڈات۔ گڑتیاں تالاں کنگ ۽ راہندے پٹ
ات۔ بلے ہچ پہ ہچ۔ نل ۽ دپ ۽ کرت۔ شیپول ۽ تواری ۽ ترینت۔ مروچی زہیروک
۽ سازے الہان کرت۔ ہنچیں مکام بے۔ کہ آئی واہیں دل آگاہ کرت۔ علی پہ بے
سُدی نل جت۔ چونایا عاشہ ۽ مہراں آئی سر پہ ہوش نہ ات۔ آئی گشت عاشہ پر من

۱۔ نل ۽ تہر ۽ ہنچور، اواران و حاران ۽ دمگال مکام کشت،

وہد یکہ مکام کچ ۽ لگ ۽ پہ ہنر ۽ ہم کار مرز بیت۔

چو گنوک نہ انت۔ منا چکاسیت منابٹال دنت۔ منی دل ءِ حالاں کشیت۔ باریں
 کیت نہ ایت۔ اگاں چو بے دادانت۔ آرا آرام چوں کاہت۔ آئی دل ءِ آرا پہ
 گس ءِ نندگ ءِ چوں اشت۔ نوں پرینگر اسپیت نہ بیت۔ زی میں گپان ءِ بدیست
 میں کوہ اش پر وشت۔ ہئے ڈے دنیا تئی تہہ ءِ مردم دی عجب انت۔ وتی دل ءِ مول
 ءِ مول کعت دومی ءِ حشک ءِ پادان کعت۔ وت پدا کنز انت۔ علی ہے گڑیتاں سرء
 چیرات۔ کہ دور آئی چماں دوزالبول رُہت۔ آئی انکل جت۔ یک ءِ عاشہ بیت
 ءِ دومی آئی دز گہار۔ کہ منا گوں عاشہ دیم پہ دیم ءِ کرت۔ علی دلے درہنگ ءِ
 پدا جاہ جت تکا نسر بواں بوت۔ تاکہ زالبول نزنیک اہت انت۔ علی شک پہ پک
 بدل بوت۔

عاشہ گشت ”علی کدی گیس ءِ شنگ ءِ؟“

”ہما وہدی میں کہ تو گوں من آنگ ءِ ڈرائی کرتگ۔“

”پہ دل گش ءِ؟“

”تو چئے گش ءِ من دروغ بریس؟“

”تو زانت کہ عاشہ کیت“

”دل پہ اوست ءِ ز ریت ءِ چم پہ مہر ءِ۔ من اگاں مہ زانت ایں۔ من

چوں شب ءِ روج یک ڈنپ ءِ ءِ سر ءِ نشت وں۔“

حنیفہ دیست کہ علی دلکش گوں عاشہ حالیک انت وت ءِ رائے یک رگر

دات۔ تاکہ عاشہ ءِ علی دل ءِ سیر ءِ گپ جنت۔ یک دگر ءِ دل ءِ حالاں سئی بنت۔

وتی دل ءِ زنگ آں بریچ انت۔

”علی تو پر من ہنچش ءِ کہ من پر تو“

”عاشہ کس کسی دل و حالاں نہ زانت۔ بلے من ترا کشیں۔ منی زند بید تو بے مزانت۔ ہماروچ و کہ من ترا دیتگ۔ ہما انت نہ مناشپاں و اب ہست و نہ روچاں آرام۔ من یک شریں ساہت و گس و تاجیر کرت نہ کنیں۔ کس کشیت کس منازرہ کنگک چک لگ انت۔ من وتی ساہ گوں ہے ڈنپ و دوہنگ۔“

”زی تو اے ڈولیں گپ نہ جت۔“

”زی!..... زی گپ و موہ نہ ات۔“

”علی! منی حال اش تو بدتر انت۔ منادمان و آرام نہ ایت۔ بلے دنیا و پ و ترسیں۔ اگاں یک و چم پر ما کیت پہک شر و موٹ ہیں۔ دنیا و راچم پیش دارگی نہ ہیں۔ ماس و پس اش ماشزار بنت۔ اے شریں حبرے نہ انت۔“

”عاشہ یک وے کارے کنت۔ اش دنیا و نہ ترسیت ماتنگدوت و اش دنیا و چماں اندردات کنیں۔ آحر و وچ و نہ روچ و پاشک ہیں گڈاں چوں کنیں۔“

”ماتاں وتی و س ووت و اش شری و موٹی و میلین۔ تانکہ ما یک و دگر و شر آژنا ہیں۔ گڈی گوں گڈا انت۔“

”دوستی تئی انت۔ ہرچی کش وے۔ مناعر زنیست۔“ من کشیں ماروچ و بدل و شپ و زوت ہیں۔ یک ہنچیں ہندے و۔ کہ مارا بنی آدم و چم مہ کپیت۔ گڈا ما پدل جچی گپ و تران کرت کنیں۔ وتی دل و زنگاں رہت کنیں۔

”اگاں تئی دل و من ہمیش انت۔ تو شر انت۔“

”نوں شریں جاگہ وے پٹ۔“

”جاگہ..... من کشیں عاشہ..... جگہ مور و لٹ انت۔“ سارت ووش انت۔ آپ و تو ار، در چکانی لڈگ۔ پلانی ووش بوہ دگہ۔ چے لوٹ وے۔

”شرگذاشی ہموداؤ چارکائیں۔ شالہ، خدا نگہبان۔“

”خدا نگہبان۔“

علی کہ رہادگ بوت، حنیفہ اہت۔ ”چوں کرت۔ تو باریں..... عاشہ؟“
 ”کئے بزانت حنیفہ، ہنوں شر بوت، منادل جمی ءدات گشت ءے شہی کور

ء کر ء دروت ہاں۔ من رنیں۔ اگاں اہت۔ تہ شر۔ نیاہت، باندا ت خدا روج
 ءے کنت من آرا ءے ہیراں گریں۔“

”تو مز نہیں ہیر گئے ء۔ بیانوں رنیں۔ روج گرم ہواں انت۔“

عاشہ ء حنیفہ۔ گس ء بر تہرت انت۔ بلے عاشہ سک دل گیر ات۔ آئی پاد

دیم پہ گس ء چست نہ بوت انت۔ آئی دل ء نہ گشت کہ علی رایل دنت۔

بروت..... بلے.....

درائی

شب پلگرات۔ ماہ ہمیش اش کوہ ء نوک چست ات۔ ماہ ء را پا نزدہ ات۔ چوشیر ء
 ات۔ علی اش گس ء دیم پہ کور ء رائی بوت۔ مروچی آئی دل نسک وش ات مروچی
 آئی دل ء ایم پیلو بوتگ ات۔ ہما ایم کہ اش دوساری آئی دل ء چو وروک ء
 در چنگ ء ات۔ علی نیم بال ات۔ سئی نہ بوت کہ کور ء گر ء سر بوت۔

بہار گاہ مدانت۔ کور ء نوک آپ آرتگ۔ نوک آپ انت ء شیراپ۔
 وش ء سار تیں کوش سبک سبک کشگ ء انت۔ در بچک ء دارانی تاک پہ کہیب لڈگ
 ء انت۔ پلانی وش بو ء شہر سر ء زرتگ۔ علی دلا وڑوڑیں حیاں شت اہت۔ آپ ء
 لنت ء نشت تل ء دپ ء کرت۔

عاشہ اے روج پہ دل پکی گوازینت۔ اچ گل ء بے دادنت۔ وتی زند ء
 مراد ء گوں درائی ات۔ ہر دوکانی دیم پہ دیکھی ات۔ دل ء زنگانی ریچگ ء
 شر تریں موہ ات۔ عاشہ دم ء گوں دل ء حیرت ات ”علی منی زند ء مراد انت۔ چمانی
 روک انت۔ دل ء بندوک انت۔ علی ء ابید منی زند بے مزانت۔ علی ہست انت،
 تہ جہاں پیدا وارنت۔ علی نہ بوت جہاں ء سوچ کس نہ کنت۔ مروچی کارچ ء گٹ
 علی دست ء انت۔ منا کشیت دنیا ء غماں آسودگ ء آجوئیں۔ دل ء او پار روت۔

کہ مرگ و سہمت و زندہ و مراد و دست و سہک کرت۔ اگاں دست و گپت۔ تہ
 مراد و منزل و آسرا انت۔ “علی تل و بے سدی جنگ و انت۔ آرا سماہ نیست دنیا
 چنے۔ آئی اندر و چے ہست۔ عاشہ اش پشتی نیدگا چیوان چیوان و اہت۔ ہیشک
 کرت۔ علی چچ لرزت۔ اش وتی جاگہ و سلت اودا پکت۔ عاشہ ٹہک بے جت۔“
 مردگوں دل و۔ ہمیش انت کشیت سرداری جنگ و پشت و جنس۔“

تو منا باریں گوڑینت عاشہ! من سہوہنگ وں کہ تو چو چیواں چیواں و
 کائے۔ منا ہیشک کن وے؟“

”بیانوں نندیں۔ نیادکنیں۔ مروچی شری و وتی دل و زنگاں رتچیر

چشمیں سوب مارا ہر روج نہ رسیت۔“

”توزانا گپ وے اشلگ۔“

”دگہ گپ من نہ اشلگ۔ من کشیں دنیا بدراہ انت مارا یک دلی و

نیلیت۔“

”عاشہ اگاں تی دل بگیر انت۔ تو من نہ زانیں۔ بے منی دل و حالاں

حداز انت۔ من وتی دل ترا داتگ۔ گوں تو سوگند و برات کرتگ۔ من سوگند و تن

مرگ نہ پروشیں تنگہ بے سوگند نوک انت۔ کس سئی نہ انت۔ کہ مادادی آں یک

دومی و نیمگ و دست شہارتگ تنا و ہداں کہ کس وے سئی بیت۔ بگند دنیا چے

کاریت۔“

”دنیا چنے کاریت..... دنیا وتی ٹگ و اوشتانگ بے دنیا دار بدل

بنت۔“

”تو کش وے من ترا ہنال دین۔“

”حدابزانت..... بلے گوستکیں مرداں کشتگ مردارء وفانمست“

”اگاں مرد بے وفانت۔ تہ جنیں چوں وفادار بوت“

”نہ اشکگ تو؟“

”چے باریں؟“

”کشتت کہ جنیں عمرء یک گشتاں ئے بود کنت، دل دنت۔ پہ پاری

نمیں پداں نندیت۔ بلے درآمدوتی دل ء تہا جا کہ نہ دنت۔“

”عاشہ مرد ذراہ یک پیم نہ انت۔ تو درساں یک چما مچار۔ دنیا ء تو ک ء

شرہست، گندگ ہست۔ تو منا یک برے چکاس۔ پدا منا بیتال کن۔ ساری ء منی

چمانی آپ ء مبراگاں من وفانہ کرت۔ گڈا منا بکش۔ ہرچی تئی دل کشتیت۔ گوں

من بکن۔“

”بلے علی منی دست گوں تو چوں روت۔ آوہدا من دنیا ء دیم ء پہ کجام شرم

ء کپیں۔ دنیا چئے کشتیت اول کورات۔ علی عشق ء چم ئے ترا تاں۔ وتی بد ء نیک

ئے نہ چارات۔ چونہ زانت ئے۔ روج ء منی سر ء کیت۔ علی منا بیتال دنت۔ نوں

تجبت۔ پل پہ پل لگا کشتیت۔ پہ دیم مرداں ملامت کنت۔“

”تئی دل ء من انت۔ کہ من گوں تو پدا سو گند ء برات کنیں۔ تاکہ ترا

شری ء باور بیت۔“

”تئی گوستکیں سو گند ء برات منا بس انت۔ بلے.....“

”عاشہ من ترا کشتیں۔ دنیا ء دیم ء موٹی منا درکار انت ہرچ سوری ء

کیت۔ منا چماں انت۔ فقیری پر بندیں۔ ملک پہ ملک کنیں۔ بلے ترایلہ نہ دئیں۔

دگہ چے لوٹ ئے عاشہ۔“

”مناہمکس بس انت“

”شب مزن شنگ۔ نوں برئیں علی۔ چومہہ بیت۔ سرء مسوج بیت۔
موٹ ہیں۔“

”اے کورء رگر، سارتیں گوات۔ پلانی وشبویک دل ءے صد دل بیت۔
تو منایلہ دئے رئے۔“

”راست ات گشت۔ بلے اے دراہیں چیز ہر روج است انت۔ خدا
دگہ روج ءے کارایت۔“

تورے۔ من تراپہ زورداشت نہ کنیں۔ عاشہ تو اش من سوگند گیت۔ تو
وتی عہداں نہ شמוש ءے نا؟“

”علی منی زبان تنگہ ترانت۔ دل ء جم کن۔ خدا آ روج ء نیاریت۔ کہ
منی زبان بہ پرشیت۔“

”باند اشپ ء ڈرائی۔“

”خدا بکن۔ شالہ..... خدا نگہبان۔“

سانگ

”علی مروچاں تو سک پڑ مردگ ے۔ تراچے انت۔ حدامہ کنت۔ تئی چیزے پدرونہ نکت۔“ زرنارنگشت۔

”جیجامن سک سک وشوں پڑ مردگ چیاہیں۔ حدائی ساہگ ے شمیگ ے مناچے تنگی انت۔ سکی ے منی سر ے نیاہنگ۔ پڑ مردگ چیاہیں۔“

”من ہر دیں ترا گندیں۔ تو بلبشے۔ کشے تئی چیزے گارانت۔“

”ماسی مناہج نہ انت۔ بلکن جک جوڑوں۔ شک ے وتی دل ے

چیاورے۔ من اش دوساری کجام گپ اش شاپیر دانگ۔ کہ نوں چیردیں۔“

”ماس ے بس کرت زانت ے کہ علی منانہ کشیت گوں۔ حمرے ہست۔

دکہ علی ہج اش دوساری چولور ے مونجھانہ بوتگ۔ ہر وہد چاڑ کہ بوتگ..... رب

۔“ علی تئی باہوٹ انت۔ ہج سکی مہ گندات۔ تانکہ مازندگ میں۔“

علی دل اش دست ے شک ات۔ نہ زانت ے نوں چوں کنیں۔ زانت

جیردگ..... من سکیں تاہے جت بے شور ے دور کرت۔ پشت ے دیم ے نہ چارات.....

من نہ زانت..... من بزکار۔ عاشہ سرداری جنک۔ منی ے عاشہ ے یکجائی چوں بوت

کنت۔ سردار وتی ماڑیاں گندانٹ، مے بزکارانی بنکیانی سر ے کندانٹ۔ مروچی

عاشہ کیت۔ من کشیں ے۔ پر من دل ے مہ بند۔ منا بٹال دے۔ منی زند ے

سوچئے..... تو مکیم۔ من بز کار۔ تئی راہ جتا۔ منی راہ جتا۔ منی تئی راہ ء گوں تو سر گپت
 نہ کنیں..... پہ جدا..... منی نام ء مہ گر۔ بلے من سو گند زرتگ۔ من زباں دا تک۔
 تانکہ زندگ وں اش تو جتا نہ ہیں۔ فقیری پر بندیں۔ ترایلہ نہ دئیں۔ تاں سی سال پہ
 تئی دوری ء نندیں۔ اے منی دست ء نہ بیت کہ دست و ت و ت ء را چاہ ء کنیں۔
 وتی سو گند ء پروشیں۔ وتی واہگ ء ماڑی ء بن دئیں۔ اے منی دست ء نہ بیت.....
 نہ بیت..... نہ بیت.....

علی چو گنوک ء سماہ کرت۔ دیم پہ کور ء۔ ہما ہند ء کہ مہرانی بانک ء درائی
 جاہ ات۔ ہما پیاں کہ زند ء مراد نند وک ات۔“

”علی تو مروچی بے سار ء۔“ عاشہ رسگ ء گوں جست گپت۔“

”عاشہ تو اہتے۔ شگرے۔ من کدی نہیں وں پر تو چم داروں۔ تو مروچی
 سک دیر کرت ء۔ من حیراں بوتوں۔ ترا چئے بوت۔ من گشت تو نیائے۔ اگاں تو
 میاہت نہیں ءے۔ من تاں روج ء تک ہمدانشت وں..... باریں تو گر یوگ ء
 ءے..... عاشہ؟“

”جست ء مکن علی.....“ عاشہ آسردے گش ات۔ ء کشان ء لب ء

ارساں پہک کنگ ء لگ ات۔

”عاشہ بلے تو پرچہ گرے ءے۔“

”من ترا چے بگیش۔ منی زند تباہ بوت۔ دل سوہت بریاں بوت۔ آ

شریں واب کہ من دیتگ ات۔ بے مانا بوت۔“ عاشہ ہڑوسک ہڑوسک ء

گریگ ء لکت۔

”بلے تو شری ء گپ جن ترا چے بوت۔“

”ہرچی بوگی ات۔ بوت علی منی پس ء منا بہا کرت۔ یک سودا گر ءے دست ء۔
پہ زر ء لالچ ء۔ نام ء لالچ ء مال ء لالچ ء۔“

”تتنگہ مردم بہا بیت؟ عاشہ۔“

”علی تو تتنگہ زہگ ءے ءے۔ ناسر پد ءے نازانت ءے۔ تی سر پر نہ
بیت۔ منی گپ ء شرسر پد نہ بوت ءے منی سا نگ ء گپ انت۔ من ہنچو اٹلنگ۔
من پس ء ہاں داتنگ۔ بس یک دور وچ ء دعا بیت۔“
”ہاں بزاں تی سا نگ بوتنگ۔ گوں کئے۔“

”گوں لار ء رئیس ء۔ آئی سال ءے بیت۔ منی پس ء سر ء ہوش برنگ۔
باریں تتنگہ چنت براں گپ ء تران بوتنگ۔ منی پس ء رازر ء، سہر ء، مال ء دولت
ء، نام ء توار ء لالچ ء داتنگ۔ ززاں منی پس گنوک کرت۔ منی پس ء منا بہا
کرت۔ پہ یک زردار ءے ء، زر پرست ءے ء۔ پیر ء سنگ ءے ء۔ یک ہنچیں
ڈوڑرے ء کہ اش منی پس ء پیر ترانت۔ قبر ء توار ء انت۔ منا حنیفہ گشت اے آئی
ہفتمی سورانت۔ شش آئی دست وت لحد ء ایر کرتنگ۔“

”اوف! دنیا زر ء ہنچو مرید انت کہ یک سردار ءے وتی یکیں جنک ء، وتی
گس ء براہ ء۔ پیری ء عصاء دست وت کڈ کن۔ عاشہ منی سر پر نہ بیت۔ من ترا کڈ
بوگ ء نیلیں۔ ترا مرگ ء نیلیں، ترا اش ملکوت ء دست ء چب چنیں۔ ترا بے
مرادی ء نیلیں، من تی مراد وں، من تی پشت وں، تی پناہ وں۔ من ترا دست ء
گریں۔ گرتی مکن۔ تانکہ منی سر چند ایت۔ تی سر ء گر میں گوات نہ کشیت۔ ساری
ء منی حون رچنت۔ پد اتی دست پیریں سودا گر ءے دست ء بیت۔“

”علی تی مجال چئے انت۔ یک سا ہے ائے۔ اہنی دیوال ءے نہ ءے۔“

یک حاک و مشتبہ ءے۔ تنگد امنی پشت پناہ بوت کن ءے۔ من مُرت وں، ترا
منی بدل رسیت۔ بلے تو کہ شت ءے۔ تئی مٹ منادست نہ کپیت۔ تو گزتی مکن
من پہ ہلو ہالورئیس ء بغل ء نہ ہیں۔ تنگہ ہنچائیں گپ ءے باریں سانگ ء بہ
بیت۔“

”عاشہ تئی ماس سئی انت کہ تئی پس ء ترا بہا کرنگ تئی بہاء پروت ء ماڑی
ء باد گیر کنگ ء انت۔ تئی دل ء خون اں وتی ماڑی ء در ہچکاں آپ دیگ ء انت۔“
”نزانیں۔ بلے چوں سئی نہ انت۔“

”تو جست ءے بگر۔ اگاں سئی انت۔ تہ آئی دل ء چے من انت۔ تئی بہا
ء و ش انت۔“

”علی من ترا کشیں۔ تنگہ ہنچائیں گپ ءے۔ بگند باریں دیم تر ء چے
بیت۔“

”عاشہ مروچی گپ انت، باندا ت سانگ بیت پونشی سور ء روج بیت۔
وہد ء ساہت کیت۔ ترا بانوری سمکھین انت۔ تئی دست ء لار ء رئیس ء دست ء
دینت۔ رئیس ترا زورایت لار ء روت، منی دپ پانچ انت۔ منی دست ء ہچ نہ
بیت۔ عاشہ گڈا منا درور نہ بیت۔ ہمینکسیں درور ءے کہ منادست ء سر ء
پر مشیت۔ مناسلا بہ دنت۔ منی غماں شریدار بیت۔ تو وتی جاگہ ء و ش بے۔“

عاشہ ء ہک گوں ناہک ء شت۔ ہوش ء بر جاہ نہ بوت۔ زانت ء آوہدا
ہچ دلیر کاری نہ بیت۔ ہر دینکہ آپ اش سر ء گوزیت۔ گشت ءے۔ ”علی تو چونا
اومیت مبومن ہرچ قول ء قرار ءے گوں تو کرنگ۔ حد اشاہد انت۔ من وتی قول ء
سر ء اوشتانگ وں۔ تانکہ منی وں روت۔ پہوشی بیت۔ یا پہ زہری۔ پہ مرگ بیر یا

پہ زند۔ من یک برے کہوت ء را پر تو سارنگ۔ تنی ڈوں، تنی ہیں۔ پس اگاں مناپہ
 زبردستی سوردنت۔ من زہروریں۔ چیلک ء لوپ کنیں۔ کور چاہئے ء دور کنیں۔
 بلے گوں اے ڈوڈر ء منی سورتہہ ءے۔ من تنی بوتگ ڈوں، تنی ڈوں، ہرچوں بیت تنی
 ہیں“

”عاشہ اے ہنچائیں گپ انت۔ مے چاگرد ء اینگائی جنیں آدم ء
 راچشین حق ءے نہ داتا کہوتی سرء بوو کیس ناراہندی ءنا انصافی ءدرگت ء فریات
 کرت بہ کنت۔ بلے چاہیں تاں سانگ بہ بیت۔ گڈادگہ راہ ءے بڑیں۔ بلے تو
 وتی ماس ء اش الم پول بگر۔ آراوتی دلے حالاں بدئے۔ آراصفا بکش اے منی دل
 ء ممول نہ انت۔“

”توتیر کہ مبو۔ من وتی نیمیناں ڈلیں۔ یک رپک ء ضلور کنیں۔ شرنوں
 خدا نگہبان۔“

”حدائی امان ءے۔“

عاشہ شت، علی تاں دیر ہما جاگہ ء اوشتا نگ۔ چٹ شک ء حیران
 انت، آرا ءے حال ء سک پدرد کرت۔ مروچی آرا اے دنیا پہ ورگ ء کاہت۔ آ
 اش دنیا ء بیزارات۔ شزارات۔ آئی زانت اے دنیا ڈ کہانی جاگہ انت۔ زورا
 کانی دورانت۔ زرغ یار انت۔ سودا گرانی ہنکین انت۔ بزکاراں ء ایشی ء جاگہ
 نیست، بہر نیست۔ پداز البول چو گوک ء پلس ء بہا بیت۔ اے دنیا ہمائی انت کہ
 زرے ہست۔ مال ء دولت ءے ہست۔ نام ء توارے ہست۔ دست ء دراج
 انت۔ دل ء ڈڈ انت۔ من بزکار۔ منا اے دنیا ءے تہا نندگ نہ لوٹیت۔ عاشہ منی
 بوت۔ اش من جما بوت۔ دنیا ء زبریں چا نکاں عاشہ اش من پلن ات۔ من ہچ

کرت نہ کرت۔ نوں پر من چئے انت پر من ہمیش انت کہ من وت ء ر دست وت
 کور چاہ ءے ء بہ کنیں۔ ہنچیں کور چاہ ءے ء کہ دنیا بہ تجیت بہ لوٹیت۔ منی پداں مہ
 گندایت۔ دنیا ء در اہیں غماں آسودگ بیں۔ منا او پار ء روت۔ کہ من اگاں پہ ایم
 ء زندگ ستوں۔ بلے ایم منی تالہ ء نہ بوت۔ من گوں تالہ ء مڑائی کرت۔ تالہ اش
 من گیش بوت۔ من باہ دات۔ من ڈگارا کپت وں۔ پدے پاد آگ گوں من نہ
 بوت۔ منی جانی اش من جتا بوت..... چوں..... چئے پیم..... اے قصہ ء دنیا مہ
 زانت۔

”بابی تو پر چہ چو ملورے؟..... پڑ مردگ؟؟..... من زانیں تی دل ء
 یات ء کیت۔ ترا وار ء دما پاکیں ایت۔ تی واب ء برتگ۔ اش ورد ء دور داتگ۔
 نوں دست ء پر تی جون ء جسد ء دور داتگ۔ من زانیں۔ منی دیم سیاہ بیت۔ بنگی
 بن گیت۔ علی تو پر چہ منا چو گار کن اے؟ تو بکش ترا پروتی پس ء زہیر کنت۔ ملک ء
 اومان کاہنت؟“

”ماتی۔ منا ہج نہ انت۔ من کشیں منا، ہج نہ انت پس ء زہیر نہ انت،
 ملک ء اومان ء نہ زانیں۔ منی پس ء ماس شامات۔ ملک ہمیش انت۔ منا وں
 انت۔“

”علی من تی ماس وں۔ دژ من نہ وں۔ تو سر پہ ضد ء داتگ۔ من زانیں
 نگپ ء ہست۔ تو میار کن۔ اش من چیر مہ دے۔ منا نہ کش ءے۔ علی پہ حد ا بچار ترا
 تی سر ء در وئی انت۔ وتی پیریں ماس ء چو پذ ء مہ کن۔“
 ”ماسی منا ہج نہ انت، باور کن۔“

”علی..... اگاں تو نہ گشت بزاں من نہ بیں۔ من تئی پڑ مردگی ء چارت نہ

کنیں۔ تئی بلا ہاں زوریں۔“

”جیجا! تو منی چنے مدت ء کرت کن ئے باریں؟“

”منی تانکہ دست روت۔ پرتئی وشی ء من وتی سرء سد کہ کنیں۔ منی

چہمانی روک!“

”منہ عاشہ سک..... دوست انت۔ منی زند بید آئی ء بے مزانت۔ دنیا

تہار انت۔ عاشہ منی ساہ انت۔ پنس انت۔ دین انت۔ ایمان انت۔“ ”منی

دل ء بند، عاشہ سرداری جنک ئے۔ مابز کار سردار پروتی ماڑیاں پہر بندایت۔ مے

بز کارانی تو پوانی سرء ہندایت۔ منی جگر ء کپ۔ مگیمانی ماڑیاں گندے وتی تو پوء

آج مہ دے۔ مگیم ء بزرگ سیادی چوں بیت۔ آ ماڑیانی تہا بوپ ء پلنگانی سرء

رستگ۔ مے بنگی ء تہا تگردانی سرء چوں نندایت۔ آ مے ہڈ نہ انت۔ آ سردار ئے۔

مابز کار۔ اگاں نام ء گریں۔ اش ملک ء در ملک ایں کنت۔“

”جیجا! مرگ ء۔ زند ئے۔ ساہے من ء ساہے عاشہ۔“

”چو گنوک مبو۔ منی بابی۔ زہر ء سرء روت۔ مے دیم ء سیاہ کنت۔ وتی

مناں تو ہر کسی جنک ء کش ئے ماتر اباندات سوردئیں۔“

”دگہ سور من نہ کنیں۔ من پہ عاشہ ء پاری کیں پداں نندیں۔“

”حنیفہ تو وتی گوشاں اشکت کہ منی پنس ء لار ء رکیس ء راہاں دات۔“

عاشہ جست کرت۔

”من گشیں، ترابا ورنہ کنت۔ تو برووت جست کن۔ باندا تئی سانگ

انت۔ ولجہ ء گشت عاشہ رانوں در آگ ء نیلت۔“

”ہے۔ منی دیم سیاہ بوت..... حنیفہ..... منی زند بے مز بوت۔ من بید
 علی ء زندگ بوت نہ کنیں۔ علی منی زند ء مراد انت۔ من زہروریں۔ وت ء رالوپ
 کنیں۔ من اے ڈوڑرا گوں سور نہ کنیں۔ پس ء رازر ء لالچ انت۔ مال ء لالچ
 انت۔ دولت ء تماہ انت۔ بلے منا منی زند پکار انت۔ مراد پکار انت، وشدلی پکار
 انت..... حنیفہ! مناراه ءر ما۔ منی سر پہ ہوش نہ انت حنو! من چوں کنیں۔ من پس ء
 راکشیں۔ تووش ءے کہ تئی ہے یکیں، نربت ء لاڑی میں جنک تئی چم ء کل ء دست
 ء وتی گٹ ء سک کنت؟ تووش ءے کہ تئی گس ءے روکیں ڈیو ء گوات بہ کشیت ء
 لوگ تہار بیت؟؟ ہنچو کہ چم چم ء مہ گندیت۔ حنیفہ من نوں چوں کنیں۔ منی سر پہ
 ہوش نہ انت۔ من گنوک اوں۔ منی عقل پرتگ۔“

”عاشہ چو گنوک مو۔ شد اسرا کن۔ وت ء راساری ء چومہ روسیں۔ بل
 کہ سا نگ بہ بیت۔ پدا تو وتی ماس ء رابکش۔ ماس ء تئی گپ گپت گوں۔ شر نہ
 گپت گوں۔ ہرچی کہ تئی دست ء بوت کنت بکن..... بلے عاشہ ترا یاد انت۔ تو
 گشت اگاں منی پس منا علی ء ابید گوں دگرے ء سور دنت۔ من ہنچیں رپک۔ ءے
 کنیں کہ منی پس منا تچ گیت۔ کج انت تئی ہمار پک؟“

”حنو! منی سر ء ہوش بر جاہ نہ انت۔ مروچی منا تچ رپک دل ء نہ ایت۔
 منی رپک علی انت..... علی انت..... علی انت۔“

”تو چو د لگیر مو۔ من تئی گہاروں۔ تئی کستریں پرتئی وشی ء من وتی سر ء سد
 کہ کنیں۔ ترا ہج سکی ء سوری ءے پہ سر ء آگ ء نیلیں۔ بل یک برے کہ ہے
 سا نگ ء سا نگ بندی بہ بیت۔“

”ساگک بندى.....اے ساگک بندى منى مول نہ انت۔ منى دل کش نہ
 انت۔ من پہ اے ساگک بندى وش نہ اوں۔ مناش اے ساگک بندى ء بيزار
 انت۔ اے ساگک بندى ء بدل ء منى پرس بہ بوتیں۔ شرترات۔“
 ”من کشیں تو سارى ء وت ء رادنيا ء ديم ء موٹ مکن۔ اگاں ولجہ ء را
 حال ء گپت۔ شریں گپتے نہ انت۔“

”ولجہ زہر گیت دگہ چنے کنت۔ منادست ء گٹ ء سک کنت۔ اش دنيا
 ء غماں بے غم ہیں۔ پیریں رنیں ء اش منى بند بجنیت۔ على شگان ء بیتال منى سر ء نہ
 بیت۔ على نہ کشیت۔ عاشہ گشت۔ مرد بے وفانت۔ بلے گندوک بے وفا بوت۔
 گوں من دعا کرتے۔ منائے بٹال دات۔ گشتے۔ من پرتی پداں ننڈیں۔
 بلے ڈرائی ء ہنداں برگوست۔ سوگندانہ داشت۔ شر باریں کیت روجے۔ منى
 درداں ماریت۔ منایات کنت۔ منى ڈرائی پرانی بار ء بیت۔ ہنچیں بارے کہ آئی
 گردن ء جہل کنت۔ حنو! من اے بیتالاں چوں سکیں۔ من اے ساگک ء نہ
 لوٹیں بلے مناصبر انت۔ تو کہ کش بے۔ من تئی گپت ء زوریں۔ تاکہ حداروج
 بے بیارایت۔ ہنچیں روجے کہ پداہشی ء نام ء مہ زانت۔“

”ہاں نوں تو پہ راہئے۔ صبر ء پد شیر کن انت۔ تو پہ حد اوست ء بند۔ حد
 تئی مراداں پیلو کنت۔“

”بابی۔ اونى چمانى روک..... تو باریں چومنى سر ء گار کن بے۔ من ترا
 ہر چى کشیں منى گپت تئی گوش ء کرک ء نہ گوزانت۔ راست اے کہ ترا عاشہ
 دوست انت۔ یکے دگر ء یک ساہ ء نپس ات یک گین ء آپ ورات۔ بلے من
 زانیں۔ اے دراہ شے گنوکی انت۔ تو وتی پس ء پیر کی راہ یلہ دانگ کور راہی ریگ ء

ئے۔ عاشہ اش تو بدتر۔ منی حبرء بزور۔ حشک ءوت ءراپٹ ءپوست مکن“ ماس ء
گشت۔

”ماسی دو دل بہ بیت راضی۔ نہ شرع ہست ء نہ قاضی من پہ عاشہ
گنو کوں۔ عاشہ پر من بے دادانت۔ مے نیا مجین ء چے اوشتات کنت؟“
”شے نیا مجین ء میگم ء بزرگ ء نام۔“

”ماسی تو ہر چی کش ء بکش۔ ہر چوں زہر گرے..... بگر..... منی دل نہ
نیت۔ منالٹ قبول انت۔ زاہ ء بد پہ چماں انت۔ گس ء درکنگ ہوں منظور
انت۔ بلے ساہ ء من ء ساہے عاشہ۔ تاکہ منی بزرگیں وس روت“
”تنی بزرگیں وس بیرگیں حریدے نیا رایت۔ دنیا ء دیم ء شر ء موٹ
بے۔ چم چست کنگی نہ بے۔ ملک ء سرکشگی نہ بے۔ نہ نشت کن ءے۔ نہ یلہ دات
ئے کن اے۔“

”مناد راہ سر ء چماں انت۔ بلے عاشہ منی زند ء مراد انت۔ نوں اش منی
دل ء نہ روت۔“

”شر تو بزاں تنی کار بزانہ..... باندا ت روچ مے سرا منت مہ لڈ.....“
ماسا پہ زہر کنی ڈراحت.....

علی سک ملامت بوت۔ کہ پرچہ گوں وتی مکہ میں ماس ء چو بحث ء نبل
ئے کرت۔ ماس ء دل رنج بوت۔ ہے ماس ء کہ پہ دل ء خون آں منارودینت۔
لائق کرت۔ منی یک دم ءے بے گواہی پرانی سال ءے ات۔ منا تچکیں سوری
ء گپت۔ آئی ذنبل ء آج ء کپت۔ چو ہڑکی ء دپ ءے جت۔ من پرچہ چو کرت۔
من نوں چوں کنیں..... چوں کنیں..... اے خدا۔ منی شریں خدا من چوں کنیں؟

یک دیم ء عاشہ انت۔ منی زند ء مراد..... منزل ء آسر۔ دومی نیمگ ء ماس ء پس۔
 ہا ماس ء پس کہ پر من نہ سر اش چارنگ۔ نہ مال..... عاشہ ء جتائی پر من قیامت
 انت۔ عاشہ منی ساہ انت۔ پس انت۔ من عاشہ رایل دات نہ کنیں۔ من آراچوں
 یل دیں.....

”عاشہ سئی بوت ءے؟“ حنیفہ جست کرت۔

”چے بوت باریں حنو! چے بوت؟؟“

”مروچی تئی میریں دستار و لہجہ ء دیوان ء نشنگ“

”حنیفہ! من ترا کشیں اے پلپت ءے نام ء منی دیم مگر۔ ایشی گپ ء

گوں من مجن۔ من ایشی نام ء اُشکن میں مناشت پر چیت۔“

”نیک انت۔ بدانت۔ تر اے برت۔“

”من اے برت۔ منی برگ زور لوٹیت۔ حنو! اگاں منی پس اے پلپت ء

لہڑنت منا مانر پچیت من درے شانیں۔ تو منا چے زانے۔ من ہر دیں گشت من
 حبرے کنیں گڈا کنیں اے۔“

”منی گپ ء گوشدار گڈا ادپ ڈری کن۔“ حنیفہ چم پر ترینت۔“

”بلے تو بکیش تو وت کہ منا پاسکین ءے۔ من چوں کنیں۔“

”من کشیں مروچی سا نگ بیت۔ مزیں گپ ء تران ءے۔ بوگ ء

انت۔ دراہیں گپاں ولہجہ جنت۔“

”حنیفہ تو برو حال ء بیار۔ باریں چوں بیت؟ تاکہ ما پروت راہے
 در گچیں۔“

ولہجہ ءوتی رسم ء دور رئیس ء دیم ء ایر کرت انت رئیس ء دراہ منت انت۔

یک دیم ء عاشہ انت۔ منی زندہ مراد..... مزل ء آسر۔ دومی نیمگ ء ماس ء پس۔
 ہا ماس ء پس کہ پر من نہ سراس چارتگ۔ نہ مال..... عاشہ ء جتائی پر من قیامت
 انت۔ عاشہ منی ساہ انت۔ ہس انت۔ من عاشہ رایل دات نہ کنیں۔ من آراچوں
 مل دیں.....

”عاشہ سئی بوت ءے؟“ حنیفہ جست کرت۔

”چئے بوت باریں حنو! چئے بوت؟؟“

”مروچی تئی میریں دشتار و لجه ء دیوان ء نشتگ“

”حنیفہ! من ترا کشیں اے پلپت ءے نام ء منی دیم مگر۔ ایشی گپ ء

گوں من مجن۔ من ایشی نام ء اُشکن میں مناشت پرر چیت۔“

”نیک انت۔ بدانہ۔ تر ائے برت۔“

”منائے برت۔ منی برگ زور لوٹیت۔ حنو! اگاں منی پس اے پلپت ء

لہزنت منانا ز سچیت من درے شانیں۔ تو منا چئے زانے۔ من ہر دیں گشت من
 حمرے کنیں گڈا کنیں ائے۔“

”منی گپ ء گوشدار گڈا پ ڈری کن۔“ حنیفہ جم پر ترینت۔“

”بلے تو بکش تووت کہ منا پاسکین ءے۔ من چوں کنیں۔“

”من کشیں مروچی سانگ بیت۔ مز نہیں گپ ء تران ءے۔ بوگ ء

انت۔ دراہیں گپاں و لجه جنت۔“

”حنیفہ تو برو حال ء بیار۔ باریں چوں بیت؟ تانکہ ما پروت راہے

در گچیں۔

و لجه ءوتی رسم ء دودر رئیس ء دیم ء ایر کرت انت رئیس ء دراہ منت انت۔

سردار ء باز جہد کرت کہ رئیس پدا کنزی۔ بلے آچوسا ہگ ء ولجہ ء پدا کچنگ ات۔
 تانکہ لاچار بوت۔ وتی پللیں جنک ء پیریں ڈوڈرا بخشات۔ دعا بوت۔ رئیس ء
 چٹ ء چچ ء دگہ مال دات دیوان پاداہت۔ ہر کہ ہر کس بوت۔
 ”عاشہ تئی پس ء ترا بہا کرت۔ دعا بوت۔ چٹ ء چچ تئی پس ء زرت

انت۔“

”منی دیم سیاہ بوت۔ من نہ بوت ءں۔ من نوں چوں
 کنیں..... حنیفہ؟“

”چوں کنے۔ ہرچی بوت۔ بوت۔ نوں تو چوں کن اے تئی دست چیا

روت۔“

”حنیفہ من گار بوت ءں۔ نہ بوت ءں۔ منی سر ء پہ ہوش کن۔ منارا ہے

رما۔“

”باندات ترا چٹ ء چچاں پوشائین انت ہرچی گرت کن اے۔ بکن۔

تئی وار انت۔ اگاں اینگائی تو چچ نہ گرت۔ گڈا براں تئی دست ء چچ نہ بیت۔“

”چوں کنیں تو شری ء مناسر پدکن۔ تو گندے منی سر پہ ہوش نہ انت۔

من گشیں زوت کن۔ من دل ترک ہیں۔“

”راہ پر تو ہمیش انت۔ کہ تئی ماس ترا چچانی گورادیک ء کیت۔ تو آرا

صاف بکش۔ کہ اگاں شے دل ء من حق ء ناقم منی سوردیگ انت۔ گڈا منی واہگ

ایش انت۔“

”من گشیں ءے۔ ہرچوں بیت گشیں ءے۔ کہ من گوں اے ڈوڈر ء

سور نہ کنیں۔ منی زند منی سر ء تاوان نہ انت۔ اگاں شے سر ء چچی اؤں۔ مناش وتی

گسادر کنت۔ گوں پشیں مردئے ء کہ قبرء تو ار کن سورمه دئے ات۔“
”ہجگو۔ تو نوں گران ء مگلین بو۔ مروچی تئی سا نگ بوتگ۔ چٹ ء ہج

ہتگ انت۔“ ماس ء گشت۔“

”ماسی منی گوشاں کچنگ۔ کہ شامنی دست ء ہنچیں ڈوڈرئے ء دست ء
دیگ ء ات۔ کہ مروچی انت۔ شنگ۔ باندا ت انت روت۔ من شے سرء ہنجو
بار اتوں؟“

”ترا کئے کشنگ زانا، پشیں ڈوڈرئے؟“

”مناہر کس ء گشت..... گشت۔ گپ چیر بوت نہ کنت۔ من ترا کشیں۔
من شے سرء بار اتوں۔ من ء اش گس ء در کرتیں۔ چڈا تاوان اتوں۔ منا پہ یک
فقیرئے ء بخشات ایں۔ بلے منی کسانی چو بر باد مہ کرتیں۔ ماسی ہمیش انت۔ کہ
ما کنکدام یں۔ مارا زبان نیست۔ چاگردا مارا وتی سرء بوؤ کیس نادو دیانی بارو ء
پریات کنگ ء حق نہ داتگ۔“ عاشہ ء ارس یلہ بوت انت۔“

”عاشہ گنوگ مبو۔ رئیس ئے۔ مال ء دولت حدائی نام انت۔“

”شما پہ مال ء دولت ء مرتگ ات۔ چونہ زانت کہ مئے مرادیں جنک ء
زند بے مز بیت۔ ماسی من ترا کشیں۔ منی گوں اے ڈوڈرئے ہنگ مشکل انت۔“
”گوہ مہ ورا حق۔ تئی مجال کہ تو پشیں گپ ء جنے۔ تئی پس سئی بیت۔
ترا اش حا کاں ہورت تر کنت۔“

”گڈا گنگ انت۔ دنیا ء غماں آسودگ ہیں۔ پیریں رئیس اے

اومیت ء نہ دارایت۔ کہ منا عاشہ نامیں دشتارئے ہست۔ یک روچ ئے منی سور
بیت۔ پس ء دل سارت بیت۔ مال ء دولت ء کم بیت۔“

”تئی دل ۽ من چئے انت۔ یک حبرئے بوتگ نون چوں لڈایت۔
دنیا ئے دیم ۽ مئے پونز ۽ برئے مگہ.....؟“

”خدا شے پونز ئے حیر ۽ بہ کنت۔ برز بیت..... من اینگائی ہج نہ کشیں۔
ہما وحد بیت باریں۔“

”زانا یک ئے چم ۽ چیر ۽ کرتگ ئے۔ لچ ئے نہ بیت..... نرچڈ۔ گوں
پشیں گیاں۔ پس ہر ائے سئی کنیں۔ تانکہ زار کائے بیاریت۔“

”اول تا۔ نون بلکن چم ۽ چیر ۽ کنیں۔ تووش بے شر۔ زہر بے شر۔
من اے پیری ۽ گوں سور نہ کنیں پہ دل وشئ..... پہ زند..... منا پس کشیت۔ سور
دنت ہاں۔“

”گنوک مبو عاشہ سد ۽ سر ۽ کن۔ من تئی ماس وں۔ دژ من نہ اوں۔ من
تہ بدی ۽ چوں کنیں؟“

عاشہ وتی سر رودات شت۔

گڑبُنج

”عاشہ چوں کرت باریں۔“ علی پرساں کرت۔

”علی کارے پہ مڑا بیت۔ من وتی مسک ء جنگ ء وں۔ سا نگ
 بوتگ۔ منی پس ء چٹ ء چچ زرتگ انت۔ من ماس ء را گوشنگ۔ شما پہ زرار متگ
 ات۔ بلے شماراے خیال نہ انت کہ شے پلپیں جنگ ء زند بے مز بیت۔ من شمارا
 اول کشتگ کہ منی گوں ڈوڈر ء ٹہگ باطل انت۔ ماس یک برسک زہر گپت۔ منابہ
 ہکل ء بیھارے زرت۔ بلے من کاٹ ء واٹ کرت گوں۔ من گشت شما ہر چ
 کنت۔ شے تب انت۔ مناکشت منی لاش ء گوں رئیس ء سور دئے ات۔ من
 زند گوں اے پلپیت ء سور نہ کنیں۔ ماس ء دیست۔ تاں ایشرا بیہار کار نہ کنت گڈ
 مناپنت ء نصحیت ء لگ ات۔ یک گپ ء بوتگ نوں چوں پروشگ بیت۔ اولس
 ء دیم ء ماشر ء موٹ ہیں۔ ہوش ء سر ء کن۔ مال ء دولت ء گنج انت۔ ترا سکی
 سوری نہ گیت۔ من گوش نہ داشت۔ پشت ماں دات۔ مگہ علی..... تو وتی دل ء
 ور۔ من اے ڈوڈر ء نہ گریں دنیا لذایت۔ یا بوج ایت۔ من ہنگہ کشیں۔ من وت

راپرتو سارنگ تئی اوں۔ مروچاں نَس ء منا ڈک ء در آگ ء بند کرنگ۔ ہنوں
من پہ دُزی آہنگ اوں۔ اگاں منا پہ آگ ء موہ نہ رست۔ گڑتی مکن۔ منی کلمہ
پرتو کائنت۔ حنیفہ ترا منی کلواں دنت۔ تو پرئے حال ء دل گیر ہو۔“

”عاشہ سال گوزانت۔ گال پشت کپنت۔ کس نہ زانت۔ باندات چئے
بیت۔ دنیا لذایت۔ ایروپ کیت۔ ملک ء تباہ کنت۔ بلے من اے حالاں گندیں
منی باندات پر من نیکیں حال ء احوال ئے نہ یارایت من زانیں منی باندات ہنچیں
باندات ئے بیت۔ من وتی واہگانی ماڑی ء سچک ء گندیں۔ منا ہمینکس واک نہ
بیت۔ چنک ء آپ ء چٹ دئیں۔ تانکہ آج ء سارت بیت۔ عاشہ من زہگ ء نہ
اوں۔ منادو سے سال انت گوں تو آشناؤں۔ تئی دروئی منی دل ء ایم ء بر جاہ کرت
نہ کنت۔ من زانیں کہ تئی دل گوں من انت۔ تو وتی چم پر من داشنگ انت۔ بلے
تالہ مئے سر ء ہندگ ء انت تالہ منا توار بر جنگ ء انت۔ علی مروچی مکیم ء بڑگ ء
جنگ انت۔ باریں کئے گیش بیت۔ من نہ زانیں من پشت کپیں۔ باہ دئیں۔ گڈا
پر چہ پہ تام دست ء مہ کشیں۔ ترا بے حیال مہ کنیں۔ شر ہمیش انت۔ کہ من وتی دل
ء سنگ ء ایر کنیں۔ تئی یات ء گوں دل ء داریں۔“ علی رنگ ء ات۔ کہ عاشہ ء
گپ من دپ ء پروشت۔ ”من ترا یلہ دات نہ کنیں۔ من وتی سرداری ء پرتئی واری
ء شنک جنیں۔ مال ء دولت ء تئی سر ء ندر کنیں۔ بادگیر ء ماڑی آل تک نہ جنیں۔ من
تئی حُشکیں سر ء لوٹیں۔ تو فقیری لٹ ء دست ء کن۔ کچکول ئے گٹ ء کن من
ہپان ء زوریں ملک پہ ملک۔ ڈیہہ پہ ڈیہہ۔ میتگ پہ میتگ۔ ہما زیداں کہ کس
مئے زبان ء مہ زانت۔ دنیا مئے رندا کپیت۔ ماسر ء دنیا مئے پدا مئے دنزاں مہ
گندایت۔“

”کار پہ گنوی نہ بیت۔ تو اش ہنداں بر گوستگ ء تو بوت کش اے مناش
 گس ء در آگ ء بنداش کرتگ۔ آیاں ء سئی بوتگ۔ کہ تو گوں علی وادی ء۔
 ہمیشا آیاں ترا یک پیریں جگ ء دست بہا کرت۔ دست وت ترا قبر ء ایر
 کرت۔ نوں ترا چوں کل انت کہ تو اش گس ء ڈیہہ بے۔ تئی پس سردار ء۔
 بچک ء بزگر ء باز انت۔ ہر کجا مارا گپت اش۔ زحم ء دپ ء چند چندیں کھت۔
 پرچہ وتی جا کہ ء نندار مہ ہیں۔“

”علی تئی دل کش ہمیش انت کہ تو منایل دے۔ گدانوں من چیا پدا گس ء
 رئیس۔ من پر تو زندگ ء۔ تو کہ منایل دے۔ منادست گٹ سک کن۔ تانکہ منی
 ساہ درایت منا اے بے تام میں زند پکار نہ انت۔ چیا اوشتاگ منی دپ ء
 چارے۔ پرچہ منی ساہ ء نہ گرے۔ تانکہ منا او پار ء بروت۔ من پہ گل ساہ دئیں۔
 کہ ہما کس ء کہ من وتی زند گوں آئی زند ء دوہنگ ات۔ ہے زند اش من پنج
 گیت۔“

”عاشہ من تئی دل چارت۔ ترا چکا س ات۔ باریں تو تنگہ وتی دروی ء
 اوشتاگ ء یا ساگ تر ابدل کرتگ مناشری ء دجی بوت کہ تئی دوستی حقانی انت۔
 تو کہ وتی پس گوں من داشنگ۔ ہے واللہ..... منی سر سد کہ انت اگاں مرتوں۔ پاد
 قبر ء تچک بنت۔ عاشہ تو ہم دلگیر بو تنگہ من زندگ اوں۔ دنیا ء گر میں لو ارتی پو پلن
 ء سر پتکس دیم ء نہ پیلوش ایت۔ شالہ۔ بلے بے حیاں مہو۔ ہر دیں سور ء روج
 اہت۔ پر من کلہ دیم دے۔ من وتی ساہ ء کاریں۔ تو کش ء چیر کانی ملک ء یل
 دئیں۔ بلے من کشیں پہ مردی ملک ء جاہ متند ہیں۔“

علی، مناتئی سرء سوگند بس انت بکند باریں چئے بیت۔ من موکل لوٹیس۔
 شپ ء مزنین بہرے گو سنگ منا بلکن پٹ ء پو ل کھت۔ دگہ ڈینڈے بیت۔
 تو بے گڑتی بو۔ من تراہر وہدوتی حال ء سئی کنیس۔ پہ وارتمی دیدار ء کائیں۔ بلے
 گوں تو پکا وعدہ نہ کنیس۔“

”عاشہ شت۔ علی تاں دیراوشتات۔ آئی دل ء حیاں ء شت۔ حیاں ء
 اہت۔ مروچی آاش پیش ء وش تب ترات۔ عاشہ گوں آئی حقانی وعدہ کرت۔ علی
 گشت مرگ ء۔ زندئے۔ ہر دوکانی سرء انت..... اگاں من مرت گندگ ء
 کیت۔ شر ہمیش انت۔ کہ ماوت ء رااش دنیا ء جم آں اندردنیں۔ نہ تو اے دنیا مارا
 پہ وش ء شاکامی ء نیلیت۔“

ناڈراہی

”عاشہ! جیجا۔ بیاوتی پچاں پوش۔ تو مرد چاں وت ء چوپڑ مردگ کرتیگ“

ماس ء توار برجت۔

”ماسی من زانیں۔ اے پٹ ء پچ انت۔ من کشیں اے پچ مار بنت۔

منی جان ء ورا نت۔ اگاں پوشیں اش۔ بر اش پیر ء دو ء بیبرک اش کن۔ ترا
ثواب ءے ریت۔“

”الاحوت کن تے۔ گندے نر چڈ ء نا۔ گریں جان ءے پہ دن تاں

سندیں۔ ماں شد ء بیت۔“

”دن تاں و دن تاں انت۔ تو منا زحم ء دپ ء چند چنڈ کن۔ من اے ڈو ڈر ء

دا نگیں پچاں نہ پوشیں۔ ترا باور نہ بیت؟“

”دیت ءے ناوتی لاڈیں جنک!“ بی بی ء امیر خان توار کرت۔

”چوں کنت زانا“ امیر گشت۔

”دنیا ء دیم مارا بشر ء موٹ ءے کرت۔ مے پونزے بُرت۔ مارا سر

کھکی نہ کرت ءے۔“ بی بی ء گڑ ء گڑ ء کرت۔

”بلے چوں کنت۔ تو گپ ء در نہ کن ءے۔ حسک ء ملک ء پہ سر زور ءے۔“

گپ دگہ چئے انت۔ جنک چوئج ء مگ انت کہ رئیس پر من پس
انت۔ نوں تو دنیا چئے دیم پیش دارے۔“

”پس ء دیم سیاہ تر ات۔ پرچہ زانا آرا اش رئیس ء شر تریں

رہیت؟“

عاشہ دیم بندی کرت ”ابا منی..... شر تریں ء نہ بیت۔ بد تریں ء
بیت۔ بلے رئیس ء وڑیں جگ ء نہ بیت۔ چوشیں ء نہ بیت کہ اے آئی
ہفتمی سورانت من دل ء اے گماں ء نہ یاریں۔ باندا ت مریت۔ من کسان ء
کسان جنوزام ہیں۔ شازر ء چک ء کلیمہ آرتگ بلے منی کلیمہ منی زند انت پہ مراد
بگوزیت۔ اگاں شے دل کش منی سور دیک انت۔ مناعر زنیست۔ بلے ہنچیں
ئے بہ بیت۔ منا آئی چار روج ء زند ء اومیت بہ بیت۔“

”بس۔ کچک رو۔ تو مئے پوز بڑے نوں۔ من کہ کارے کرتگ۔ پدانہ
بیت۔ مرے۔ مان ء تئی مرد ہے رئیس انت۔ زیات اینگر آنگرات کرت
زارک ء ات کاریں۔“

عاشہ اش ماس ء پساں چٹ نا اومیت بوت زانت ء کہ اے پہ زر ء وتی
ایمان ء بہا کھت، لچ ء بہا کھت۔ من نوں بہا بوتوں۔ دگہ لچ راہ نیست کہ من
وت ء اش اے ظالمانی چا نکاں بہ چڈا نہیں۔ ہنگہ بہ نندیں اوستا پہ حدابہ بندیں۔
”حنیفہ منی ماس ء پسانی گپ تو اشک ات انت۔ زر ء ایشانی دل ء سر ء
ہنچیں مہرے جگ کہ پہ لچ در مان آپ نہ بیت۔ منی زند ء مرگ ء پرواہ اش
نیست۔ تو برو علی رامنی حالاں بدے۔ آرا بکش۔ صبر کن تا نکہ حد پر ماہ وچ ء
بیاریت۔ مارا را ہے دست کہیت۔“

”علی باریں تو چوش ے۔ وت ے چو گنوک ے کر تگ۔ کس نہ کشیت تو سارے۔“ بہادر ے گشت۔

”تئی راست انت ابا۔ من مروچاں پہ ہوش نہ اول۔ دنیا پہ ساری ے نیلیت۔“

”بلے پرچہ؟“

”اے حال ے ترا ماں دنت۔“

”زرناز ماجرا چئے انت۔ علی مروچاں نیم گنوک انت۔“

”بہادر علی یک ہنچیں کارے ے دست ماں داتگ کہ ہچ سوچ ے مکن۔ من باز کشگ۔ ایشی آسر نہ بوگ انت۔ بربادی انت۔ چو گنوک مو۔ بلے منی گپاں گوش نہ داریت۔ من ستر کشگ بلے دست پہ راہ نہ ایت۔ من ترستگ اول۔ ترا حال دئیں۔ تہ دگہ حبر ے پادکیت۔“

”بلے قصہ چئے انت؟“

”قصہ سک دراج انت۔ یک ہنچیں قصہ ے کہ دل ایشی گوشدارگ ے نہ لوئیت۔“

”تو ہنچا حبر حبر مکن گپاں بجن۔“

”علی کشیت۔ ساہ من ے ساہ عاشہ۔“

”عاشہ..... کجام عاشہ؟“

”عاشہ نہ انت۔ سردار امیر حان ے جنک۔“

”نوں بخت ے یلہ داتگ۔ مردا گوں مزار ے میٹرنیت مارا اش ملک ے ڈیہہ کنائینیت چوں۔“

”علی وتی مرگ ءزند ء نہ چاریت۔ ہر چوں بیت۔ عاشہ رالوٹیت۔ من
باز پنت داتگ۔ بلے ہج پہ ہج۔“

من بازی ء گشت۔ جواب ے دات۔ شمارا کار نیست گوں۔ من۔ من
بزائیں۔ منی کار بزانت۔“

”ایسی تو جیل چنے انت؟“

”ایسی تو جیل ہست۔ بلے ہما دل۔“

”باریں“

”جنک پہ علی بے دادانت۔“

”بلے من اشلگ۔ سردار ء جنک ء سا نگ گوں لار ء رئیس ء یوگ۔ او

زر ناز! سردار مے مٹ ے نہ انت۔ درور ے نہ انت۔ مے پنج ء وتی جنک ء چوں
دنت۔“

”جنک ء وتی پس ء را پہک جواب داتگ کہ منی سور گوں رئیس ء شہ

انت۔ ہنچو گشت جنک ء رئیس وتی پس کرنگ۔ سردار حیران انت۔ چوں کنیں۔

جنک ء ملک ء دیم ء منی پونز برات۔“

”ہاں..... ترا کے گشت؟“

”دراہیں ملک کشیت۔“

”علی عاشہ پرتئی دیدار ء ہر دو کیس چماں کورانت بلے چوں کنت۔

تاوس انت۔ پس ء اش لوگ ء در آگ ء بند کرنگ۔ کشیت صبر کن۔ تاکہ حد اپر ما

روح ء بیارایت حنیفہ گشت۔

”حنیفہ عاشہ ذراہ جوڑ انت۔“

”ہاں۔ ذراہ انت۔ بلے بازیں غماں بندوت کڑاں انت۔ نہ زانیں

پرچہ۔“

”عاشہ را بکش، علی تاں سی سال پرتئی درائی ء نندایت۔ تاں زندگ

انت۔ بانڈوال بیت۔ تاں تئی زندہء حال انت۔ تئی جاگہ ء دومی ء نہ نادینیت بے
گڑتی بو۔“

گپ چوں چیر بیت۔ اے گپ ء گنڈ کنڈاں تالاں بوت۔ کہ سردار
امیر خان ء جنیں زگہیں جنک ء گوں لار ء رئیس ء سورکنگ ء جواب دانگ۔ سردار
ملک ء سرکشگی نہ انت۔ پیش ء تنکہ روج درات دیواں ات بلے نواں یک دمان
ے نہ نندایت۔ پادکیت حیراں انت چوکنیں۔ منی مڈی ہے یکتیں جنک انت۔
اگاں گوں رئیس ء سورے دیں۔ وت ء رالوپ کنت کُشیت ..... نا..... تا نکہ ہے
حال انت بندوت کڑاں انت۔ چومہ بیت۔ دگہ نادراہی ء درآریت اے ہم پر
من گران انت۔“

دیوان نندوک انت۔ سردار گوں گڑیاں سرء پینال انت۔ لار ء رئیس ہم
دیوان ء نندوک انت چُکائی انت۔ رئیس ء دپ پرکرت۔ ”سردار منی سانگ ء را
دیر بوت۔ نواں پہ سورء دل مانگ اوں۔ اگاں تراغز نیست۔“
”مناجج غز نیست بلے منی جنک نا ذراہ انت۔ لہتیں روج صبر کن۔
تا نکہ حدائے ذراہ کنت۔“

”مناصبر انت۔ بلے من کُشیں دیر دارگ مہ بیت۔“

”شالہ۔ دیر دارگ نہ بیت۔ ہمینکس انت کہ منی جنک جوڑ بیت۔ من
وت تراستی کنیں۔“

عاشہ روج پہ روج ء بد تر بوان ات۔ سردار ء پہ حکیم ء مُلّا وتی مسک
جت۔ بلے ہچ پہ ہچ۔ حکیمان سردار ء را صلاح دات۔ کہ تئی جنک ء دلا ہنچیں ٹپ ء
نشنگ کہ ہر وہد کدیت ہمیشا جوڑ نہ بیت۔ سردار ء نک ء زانت، دگہ ہچ نہ انت۔
بیدھے سورء۔

”سردار۔ تو چوں کرت۔ سانگ ء راسک دیر گوست منی سورء بندوبست
ء بکن۔“ رئیس ء گشت۔

”رئیس۔ باید انت۔ من ترا اے حال ء مد میں۔ بلے حد از انت۔ من
ناوسوں۔ منی جنک ہوں چونہ انت کہ۔ من آرا سورء د میں۔ حکیمانی صلاح انت۔
سورء بند کن۔ تنکہ نادرا ہی ء یلہ دنت۔ ترا اش من موکل انت۔ من وتی جنک ء
ترا اے حال ء دات نہ کنیں۔ تو ہرچ مال ئے منادا تک من پداوا گشت اش کنیں۔“
”لارء رئیس پوڈے بوت آپ ء کپت۔ نہ زانت ءے چوں پادا میں۔
کسی چم ء نہ کپت۔ چوں اش دیوان ء پادا ہت جہل شت۔ کہ بال۔

عاشہ را حال رست۔ کہ تئی پس ء لارء رئیس موکل داتگ۔ دل ء دماں
ءے پشاں کرت۔ کہ اش ڈوڈر ء پٹت اوں۔ بلے پداں دل ءے آہت منی ماس ء
پس ہے زر پرست باندا ت منادا گہ سودا گر ءے دست ء بہا کشت۔ من پرے
حال ء چیاوش ہیں۔

ماہے گوست عاشہ ہما عاشہ ات۔ آئی جان ء فرق نہ کرت۔ سردار حیران
ات۔ نوں چوں کنیں۔ کار ء پہ درو ء درمان ء بیت۔ من وتی مسک جت۔ زرء
دولت ء شانک دیگ ہمیش انت۔ بلے عاشہ ہچ فرق نہ کنت۔ منی دنیا ہے یکیں

جنک انت۔ اگاں اے مُرت۔ منی گس تہار انت بے براہ انت۔ نوں چوں
کنیں۔ ماراد کہ چک ء چلانگ ءے نوں نہ بیت۔

حکیمان سردار ء راہنگہ صلاح دات کہ ایشرا د کہ یات ءے دل ء ہست۔
کہ دل ءے پہ دیم ء آگ ء نیلیت۔ ایشرا ناڈرا ہی نیست۔ ہنچو کنت۔ دل ء
حال ءے در کنت۔ پہ دل بڈی۔ اش ہے حالاں پدور بیت۔ کہ دل ء ایم ءے چ
انت۔ کہ ایشرا تاں اے حال ء آرنگ ءے۔

”منی ماسی تو پر چہ نہ کھے۔ ترا چئے انت۔ تو زائے۔ مئے دنیا توئے۔
گڈ تو مئے زند بیکار انت۔ اول ترا اش رئیس ء بدشت۔ ما آرا پرتی خاطر ء جواب
دات۔ تہ ہنگہ تو بچ فرق نہ کنے۔ من تی پس وں۔ من ترا روچ ءے پہ گل ء شات
ء بکند یں تانکہ منا او پارے بروت۔ منی پادقبر ء چک بنت۔ بکش باریں اے چنے
آج ءے کہ تی دل ء ایرنت۔ اے چنے گمان ءے کہ تی شپانی و اب ء روچانی آرام
ءے برنگ ء تی جان ء حوں خلاص انت۔ ابید ہڈ ء پوست ء تی جان ء گوشت پشت
نہ کچنگ۔ اے ملک ء ملاء حکیم من پشت نہ گیہنگ بلے تی ناڈرا ہی ء کسی سر نہ
کھیت۔ ہر کس کشیت۔ تی دل ء یات ءے نہنگ کہ ترا پرے بند ء آرنگ ءے۔ تو
منا راست بکش من تی پس وں۔ پرتی وشی ء من وتی دنیا ء شک جنیں۔ من یک
راہے بڑیں..... تو حیران حیران منی دپ ء چیا چارے۔ منا جواب دے۔ عاشہ!“
”بابلی! من ترا چے جواب بد میں من ہرچی کہ کشیں منی دروغ انت۔ من ناڈراہ نہ
اوں۔ حکیم راست گشت بلے من ڈراہ نہ اوں۔ ایشی من ترا کشیں۔ ترا کہ باور نہ
بیت من چوں کنیں؟“

”من کدی باور نہ کرت۔ تو منارا تیں حال ۽ بہ دے من زانیں تو ذراہ
نہ اے۔ پمیشا من ترا جست گرت۔ تو زانے دنیا ۽ منا بید تو دگہ کس نیست۔ منی
ہست ۽ نیست تئی ساہ انت۔“

”اے گپ ۽ تو مروچی زانے کہ منی دیم پہ مرگ ۽ انت۔ آروچی ترا
یات نیاہت۔ اگاں من وتی دڑیں جنک ۽ گوں جگ ۽ سور دکیں۔ زند ۽ تباہ بیت۔
منی ہست ۽ نیست ہے یکیں جنک انت۔“

”عاشہ! من ردے گرت۔ من وتی رد ۽ منیں۔ من ہمیش انت۔ آرا
موکل دات۔ آئی وتی راہ گپت۔ اگاں نون دگہ چشیں کارے اش منی دست ۽
بوت۔ گڈا اش من گلگ دار بو۔ بلے نون وتی دل ۽ حال آں گوں من ڈن ۽ کن
تانکہ من تئی دل ۽ مول ۽ مول کنیں۔“

”شر منی بابی۔ من ترا بیگاہ ۽ جواب دکیں۔ ہنوں من وتی دل ۽
چاریں۔“

سردار ۽ گل کرت۔ کہ جنک ۽ وتی دل ۽ ایم ۽ پد در کنت۔ من آئی
بندوبست ۽ کنیں۔ بلکن منی پلپیں جنک اش مرگ ۽ دپ ۽ حلاص بوت۔ منی گس
اش تہاری ۽ رگت۔ منی دنیا پدا آباد بوت۔

”حنیفہ! پرے نزیک ۽ گور ۽ کس نیست؟“ عاشہ پول کرت۔

”جی..... پرے دا کس نیست۔ چوں زانا کے رالوٹ ۽۔ من کہ

ہست اول۔ بس نہ انت؟“

”تو علی را پرے زوت ۽ دیستگ۔ باریں چوں انت“

”ہماروچی دیستگ۔ شکر انت ذراہ انت۔“

”پاکیں واجہہ و دراہ کنت۔ منی نادراہی و حال و کچنگ؟“
”من حال دات۔ من کشنگ۔ عائشہ کردے روج انت۔ وش وش نہ

انت۔ سک ملور بوت۔ دگہ حبر و حال نہ بوت۔“

”تومہ گشتیں گوں تپر کہ بیت۔ توڈوڈرے حال دات نہ دات؟“

”من گشت۔ رئیس و راسردار و موکل داتگ گشت و دگہ رئیس باز

انت۔ من چیا گل کنیں۔ منی گل ہمیش انت کہ عاشہ و دراہی و حال منی گوشاں بہ

کپیت۔ من دگہ ہج نہ لوٹیں۔“

”نوں ہر دیں دیست و بکش منی نیمگا بے گرتی بو۔ من در سین حال

داتگ انت۔ پس بلکن ترا بہ لوٹا ہدیت۔ مہ ترس ترا ہج نہ کنت۔ تو ہم وتی گیاں

بجن۔“

”شرانت۔ تو اگاں گش وے۔ من ہنوں رئیس گندی وے۔“

”بازوش انت۔“

”چوں کرت، تو منی ماسی! سردار و حال کرت۔“

”ہاں بابی، من شر کرت۔ منی دل و دگہ ہج یا ت نیست بلے من ترا ہجست

وے کنیں۔“

”پہ سرچم“

”شما پر منی سور و چواشتاپی ات۔“

”ایوک و مانہ نیں۔ ہر ماس و پس پروتی رسکیں جنک و سور و انت۔ ہر

کسی و کشی ہمیش انت کہ وتی جنک و پی وشی و شدلی وتی زند پہ گس و جاگہ کنت۔“

”گڈ اتو سئی ات وے۔ کہ من پروتی سور و وش اتوں۔“

”پرچہ نا! آدگہ زانا پہ سورء سوگ دارانت۔“

”سورزندء سودانت۔ ہر کس وتی حیالء برجاہ کنت وتی زہگاں سور

دنت۔ چوتئیء پدیم دور نہ کنت۔“

”چوں زانا۔ تو منا پنچو نادوست ئے کہ من ترا پہ دیم دا تگ؟“

”جی..... رئیس چونیں مردے ات؟“

”اش رئیسء شرتریں مردم تیوگیں ملکء نیست تو چئے زانئے، مالء

دولت حدائی نام انت۔ بچکء بزرگروانکء رچیت۔ نامء توارے ہست۔ تو

دگہ چئے لوٹات۔“

”ہے گپ انت۔ مارازر پرستیء جنگ۔ مازرء کہ گندیں پدء دیمء نہ

چاریں۔ راست ئے کہ دولتء بازنت۔ نامء توارے واہندانٹ۔ بلے اے تو

چارات۔ پیریء اش تو پیر ترانت۔“

”تراگوں پیریء چے کار۔ ترامول وتی وشئی..... آسودگی۔“

”بابی۔ وشئی منا چئے رسیت کہ من آئی رگرء ننگء ترسیت۔ اگاں شے

سرء تاوان اوں۔ تہ بل ات کہ من ہے نپاداں لکتری شانیں۔ تاں ساہ دئیں۔ نہ تا

منابل ات۔ ہر کجامنی دل لوٹیت۔ سورکنیں.....“

”تنی دلکش آگہ لوڑی ے بہ بیت۔ گڈا.....؟“

”لوڑی زانا حدائی بندہ نہ انت..... چوں آدمء اوبادگ نہ انت۔ تو کہ

سردارے بوت ے۔ اش آزمانء ایراہتگ ئے“

”ہاں بلے دنیا مارا چے کشیت۔؟“

”کچک و کیت۔ کارواں وتی راہ ء روت۔ تو کسی گپاں گوش مہ دار۔
 بل ہرچی کشنت بکشنت۔ منا اینکس وت گواہ گورانت ء کہ وت ء گوں یک کم
 ذات ے ء دست ء مہہ دئیں۔ باندا ت روج منارز واء مہر مہ کنت۔“
 ”نہ زانیں تو پرچہ چو جا جک ے۔ دنیا ء شگاناں چوں کن اے؟“
 ”من ترا کشیں۔ دنیا ہرچی کشیت۔ وتی دپ ء۔ ترا چئے بیت۔ دنیا ء
 گپ گوں تو لچ انت۔“
 ”شرانت۔ اگاں تئی دل ء من ہمیش انت۔“

کلمہ

”علی! منا عاشہ دیم دات۔ کشی۔ چو دیگر مبومن وتی پس بنگ۔ جاہی کرتگ۔
آرادراہیں حال داتگ انت بلکن ترا بہ لوٹائیت۔ مہ ترس۔ ترا دورء بالا نہ
کشیت۔ وتی گیاں یک پہ یک ء بجن۔“

”حنیفہ۔ منا باز مہ پاسکیں۔ منی دل مروچاں سک دور انت۔ ہازگ
انت۔ چو پہ ناگٹی گٹ ء ءے دور مہ دے۔ عاشہ ہنگہ منی سرء نہ کپیت۔ روج ء
وڈے کنت۔ کئے زانت آئی حد زانت..... آرا گوں من ضدے چیر
انت..... من..... حد زانت..... آرا گوں دل ء دید وکاں لوٹیں۔“

”علی پہ حد اباور کن۔ آپرتئی دیدار ء ہر دوکیں چماں کور انت۔ بلے ناوس
انت۔ صبر ءے داشتگ۔ چو بے وفا نہ انت۔ توئے کش اے۔ دگہ گپے۔“

”من کدی کشیں۔ کہ بے وفا انت۔ من کشیں۔ منا پرچہ چو
پاسکییت۔ اگاں آئی دل ء حمرے ہست۔ ہے واللہ۔ دیم ء کشیت۔ ماتکد ادنیا
ء پشت ء چیر باں۔ اشر ء دُزی کوں کنز کائی نہ بیت۔ دنیا سئی انت۔ کہ من ء آ
یک ساہ ء ہس آں۔ وتی پس ء ماس ء سئی کرتگ انت۔ نوں چیا ٹرسیت“

”ہنسیں کار پہ موہ۔ آموہء پشت ء انت۔ ہر دیں موہ ء رسیت۔ تو وت گندے۔“

”شر بکش۔ مناصر انت۔ ہنوں صبر ء ابیدد کہ چنے وس ہست۔“

”عاشہ اگاں تو وتی دل ء گپاں گوں وتی پس ء جت نہ کنے گوں من

بکش۔ من تنی ماس اوں۔ من ترا پروتی دل حوناں رو دینگ۔ من الائی نیں شپ

من چماں گوازینگ انت۔ ترا اچکلیں سوری ء گتگ۔ منی دُنبل ء آج ماں

کتگ۔“

”جیجا! اے تئی راست انت۔ بلے تو ہم اش پس ء شر تر نہیے۔ ترا یات

انت۔ من ترا گشت کہ من گوں ڈوڈر ء سور ء وش نہ اوں۔ اے سور منی زند ء برباد

کنگ انت۔ تانکہ سر ء ہوش ء بیت۔ نوں تو چوں پر من دل سہنگ ئے۔ اے دُراہ

شمے مکر انت۔ پہ خدا منا ہج یات نیست من وت چوش اوں۔ نوں منی روج

پیلوانت۔ پر چہ منائیل ات کہ منی ساہ پہ آشتی دریت؟“

”خدا آ روج ء میاریت عاشہ! خدا تئی درد ء مارا مہ دنت۔ مارا اش تو

پیش کنت۔“

”ماسی۔ شما یک گشتان ے منا گشت۔ منی درد ء شمارا نہ تورات۔ نونیں

ہم ہنچیں گے وارت کہ ساریگ ء وارت۔“

”گڈا۔ تو وہد ء پہ سوال ء جواب گوازیئے۔ نوں گوں من حوال نہ کنے۔

وتی دل ء سر ء نشگیں یات ء گوں من پد در نہ کنے۔“

”من کشیں ہے یات کہ تئی دل ء چو روک ء ورگ ء انت۔ چنے تانکہ

مالشی دارو ء در مان ء بند و بست ء بہ کنیں پہ خدا تئی نام ء ..... عاشہ۔ تئی پس سک

تکانسرا انت۔“

”شامنی سرء نہ کپت۔ من کشیں مناہج نہ انت۔ شامباور نہ کن ات۔ من کشیں۔ نادراہ اول ہم شامباور نہ کن ات۔ شرنوں شامنا زبان دیت کہ منی دل مول ء مول کن ات۔ گڈامن وتی دل ء حالاں پد رکنیں۔“

”ماترا چنت براں کشنگ کہ ماتئی مول ء مول کنیں تئی ہرچ واہگے۔ ماپیلوے کنیں۔ تو مارا بکش۔“

”نوں تو گوں من زبان کرت۔ حدا گواہ انت۔ ماسی منارنج نیست۔ ہوپ نہ انت۔ تپ نہ انت۔ دگہ بلاہئے منی سرء نہ کچنگ..... منی رنج علی انت..... علی..... اگاں منت۔“

”علی.....! چونیں ءے..... علی؟“

”علی، واجہ بہادر ءینج۔ سکیں شریں مردے۔“

”میر بہادر..... ہے کہ سردار ء معاف کرتگ۔ ہر جو پاگ ء ما کو چگ ء ریں۔ آئی گس ء داریں؟“

”ہاں۔ ماسی اگاں شاملوٹ ات کہ شے پلپیں جنک گل ء شادہ بیت گڈا علی را یک برے بیارات تل ے جنت۔ منی دل سارت بیت۔ منا آئی تل ء توار سک دوست بیت۔“ گوں ہے گپ ء عاشہ راہیدے ء سر کرت۔

”سردار! بیا کہ منی دیم سیاہ بوت۔ من نہ بوت اول۔“ بی بی ء موتک

ءے بال آرت۔

سردار ء چوگنوک ء دور کرت۔ عاشہ ء سرچست کرت۔ زان ء کرت۔ شریں دمان ے ء رند عاشہ سد کرت۔ سردار ء دل وتی جاگہ ء اہت۔ ”ماسی ترا چئے بوت؟“

عاشہ دست سُرینت کہ من حبر حالی نہ اوں سردارء بس کرت۔

”چوں اے پرچہ چو بے سدء سار بوت ہنوں وں ات۔“

”ایشرا من ناوس کرت۔ کہ وتی دل ء ایم ء پددر کن پہ علی چو بے

دادانت۔ میر بہادر ء بچ ء۔ ہمائی تل ء تو ار ء یک گشتاں گوشدارگ لوٹیت۔“

”ہاں بزاں ایشی دل ء ایم علی بوتگ۔ گڈا تو پرچہ منانہ گشت۔ من میر

بہادر لوٹ ات۔ آرت۔ علی وت آہت یک برے دیوان ء ہم اہتگ ات۔ شریں

تل ء جنت من کہ مردے اوں۔ آئی تل ء ساز ء منا گنوک کرت عاشہ ء چے گناہ

انت۔ بلے عاشہ را علی چوں دیتگ ایشانی آشنائی چوں پادا ہتگ؟؟“

”اے پدی گپ انت۔ تو ہنوں علی لوٹا ہتگ ء کار ء بکن تانکہ سد ء سر ء

بیت۔“

سردار ء مردم دیم دات، ولجہ بہادر اہت۔ آئی دل ء دراہیں راہ ء جت۔

سردار ء را حال ء کپتگ کہ علی گوں آئی جنک نند ء نیا دکت۔ ہر چوں بیت منا بہار

کت۔

”ولجہ بہادر! علی کج انت؟“

”بہادر کہ اے سوال اُشکت۔ ہک ء گوں ناہک ء شت۔“ گس ء

انت..... سردار.....“

”زیات تیر کہ مبومن آراچ نہ کنیں۔ تو آرا بیار منی جنک سک نادراہ

انت۔ بلکن ترا حال ء کپتگ۔ علی ء تل ء لوٹیت۔“

”ہنوں کیت ولجہ۔“

”علیٰ را حال ءِ گپت کہ عاشہ آرا لوٹنگ۔ آئی دل ءِ گرک ءِ جت۔
 پرے حمراء کہ عاشہ ءِ پس ءِ دپ ءِ وت آئی رند ءِ مردم دیم دایمگ۔ حدابزانت اے
 راہ آئی ءِ چوں بُرت۔
 ”علیٰ۔ بابی! عاشہ ترا لوٹیت۔ وش وش نہ انت تل ءِ بجن۔“ سردار ءِ
 گشت۔

”منی سر پہ عاشہ سد کہ انت۔ تل وائل انت۔ آمنی ہر دو کیس دید وکاں
 بہ لوٹیت۔ حاضر انت۔“

علیٰ تو ار کہ عاشہ ءِ گوشاں کپت۔ چو گنو ک ءِ چست بوت۔ ”علیٰ..... منی
 ساہ ءِ بدل..... ہزند ءِ مراد تو آہت ءِ۔ من زانت تو کائے..... منی دل ءِ گوشاں
 تنی تو ار اُشکگ۔ چماں راہ چارات۔ بلے.....“

ماس ءِ گپت داشت۔ ”عاشہ سدا سر ءِ کن۔“
 عاشہ وت ءِ را ژپ ات۔ ”ماسی تو منازبان دایمگ کہ منی دل ءِ مول ءِ
 پیلو کنتے۔ نون مناموہ انت۔ بل کہ دل ءِ سیر ءِ علیٰ را..... وتی زند ءِ مراد ءِ دیدار
 کنیں.....“

”علیٰ تو آہت ءِ۔ پہ دل نون پدانہ رے؟“
 ”عاشہ من ساری ءِ زانا کجا بوتگ اوں۔ اگاں منی جند تنی نہ بوتگ۔
 البت۔ حد اگواہ انت منی دل ہر دمان ءِ ساہت گوں تو بوتگ۔ تو وتی دل ءِ جم کن
 نون من نہ ریں۔“

”منابا ورنہ بیت..... علیٰ..... دنیا مے پدا کچک“

”باور کن عاشہ۔ مروچی من تئی تو اراء اہنگ اوں چوں پدار میں۔ نوں

دنیا مارا مثالہ ریننت نہ کنت۔“

”ترائل گون انت“

”ہاں..... ہاں..... پرچہنا۔“

”علی۔ گڈاچیا ہا سازء نہ جئے۔“

”ساز! علی ء دل ء ساز تئی انت، ہر مکام تئی انت“

علی ء نل دپ ء کرت۔ سازے بال آرت۔ ہنچیں مکام ءے۔ کہ دنیا ء

توش توش وارت..... پرچہ نہ جنت مروچی آئی روج انت۔ ہماروج کہ آپریشی

چمدارات آئی وتی پس گوں ہے روج ء داشنگ ات۔ آ مروچی منزل ء سربوت۔

عاشہ دیکی نیمگ ء نشنگ چمانی تہائے چارایت۔ اش گل ء ارس ء روت، ارس ء

کیت دل ء کشیت زمین دپ ء پچ جنت۔ ماہر دوک ایرر میں اش دنیا ءے بدیں

شگان ء بیتالاں در ہیں۔ یک دیس..... حقانی۔

”واجہ بہادر من زانیں۔ تو پرے حمر ء سک تیر کہ بے، سردار باریں گوں

من چون کنت۔ وتی دل ء جم کن من زانیں مناد نیا ڈو باریت۔ پہ شگان ء بیتال

زوریت کہ سردار ء جنک ء گپ زرت ء وتی پس پیر کی دود ء ر بیدگ یلہ دات۔

نسب نہ چارات۔ اش وت کتریں ے زرت۔ چیا کہ جنک ء دل ء مول ات۔

جنک ء وت دوست کرتگ ات۔ بلے من دنیا ء تپ آں گوش نہ داریں۔ مناد تئی

یکیں جنک ء ساہ پکار انت۔ زند پکار انت۔ وشی ء وشد لی درکار انت۔ دنیا ہرچی

کشیت بلے کشیت۔

مروچی اے بزیں دیوان ء تہا ترا کشگ لوئیں کہ اش مروچی ء علی منی بیچ
 انت ء عاشہ تی جنک انت۔ تو منی کو پگ ء کپ ء۔“
 دیوان شہ سردار ء اے ناگتیں چار ء حیران ء ہبکہ بوت۔ ہر کس بے تک
 ء تو اربوت۔ چیا کہ سردار ء واجہ بہادر ء چمگیں زہگ وتی پاگ ء واہند کرت۔
 عاشہ را حال رست کہ سردار ء پریں دیوان ء مروچی آئی گوں علی سانگ
 ء جار جنگ چو گنوک ء جہہ ء جت۔..... ”حنیفہ من وتی دل ء مراد دیتاں۔ نوں منی
 زندمباہ انت..... مبا انت۔“

فقیر محمد عنبر 8 فروری 1935ء ماں گرمکان پنجگورء وادی
بوت۔ آئی ء اے کتاب نوشتہ کرتگ انت، لیب وگوازی، اشکر، شوہاز
رزمیہ، تاریخی نظم، نمیران، رُژن ء شہار، من پہ اومیتاں۔

فقیر محمد عنبر بلوچی اکیڈمی کونڈہ و عزت اکیڈمی ء ہم باسک
انت۔